

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hónap . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — 19-39

Husvéti kiengesztelődés.

Irta: **Dr. Baltazár Dezső**, püspök.

A husvéti csodálatos történet diadalmas hőse Jézus: aki emberi testtel, de isteni tulajdonságokkal jelent meg a bűnös föld színterén. Az irás úgy mondja, hogy *»benne az Istenség teljessége jelent meg testi képen»* vagy hogy *»ige testté lett és láttuk a dicsőségét.»* Ez a dicsőség végig kíséri Jézust földi útja egész vonalán. Tanításainak bölcsességében, szeretetének jócselekedeteiben, csodatételeinek varázsában, halottakat támasztó hatalmában épen úgy, mint türesének, szelidségében, szenvedéseinek méltóságában, halálának váltságszerző erejében ott fénylik mindenütt a dicsőség. De legragyogóbban, térdre roskasztó erejének legnagyobb fenségében mégis csak a husvéti győzelem tükrözteti ezt a dicsőséget.

Két ellenség feletti diadalt jelent a nyitott sir. Egyik a Jézus elleni tusakodó gonoszok tábora: a kételkedők, hitetlenek, irigyek, gyűlölködők, erőszakosok; a másik ellenség a halál. Az utóbbi *»elnyeletett a diadalomig»* a husvéti feltámadás jelentőségének mélységeiben. Az előbbieket aligha ismerték be vereségüket. Befogták a szemeiket és füleiket, hogy ne lássák és ne hallják az angyalokat, amint zengik: *»nincs itt az Úr, hanem feltámadott. Mit keressetek a holtak között az élőt.»*

Nem így gondolták ők a vereségüket. Nem így képzelték el Jézus győzelmes megjelenését a méltatlanul szenvedett halál után. És mert nem úgy esett a történet, amint az ő lelkük gonoszsága ezt elgondolni és megérteni tudta, kétségbevonták, hogy azonos lenne a feltámadott Jézus azzal, aki megfeszítetett?

A világ győztese bosszúval szoktak visszatérni. A legyőzötteknek jaj: így jegyezte ezt fel a történelem a sötét példák egész sorozatának nyomán. A győztes a szemet szemért, fogat fogért, sebet sebért, kéket kékért-féle törvény szerint intézi el győzelme következményeit; sőt a visszafizetés egyenlő mértékén kedvtelve tul is teszi magát. Megtiporja, végighasgatja a legyőzöttek görnyedő hátát; vérrel hűti le a

bosszút, amit az ellenség méltatlansága benne feltűzött.

Igy gondolkoztak az ellenségek Jézus győzelmes visszatérte felől. Azt hitték, hogy az a tizenkét sereg angyal, ami felől szenvedései között kijelentette, hogy minden percben rendelkezésére áll, azt hitték, hogy majd ez a tulvilági hatalom eljön és lángpallossal végigveri a legyőzött világot.

Jézus látatlanul lép ki a sirből; csendesesen jelenik meg a viszontlátott föld színterén, szeliden szól tanítványainak; békességet hirdet, bűnök bocsánatáról, igéje ajándékairól beszél még a pogányok javára is. Ellenségeit nem szidja, nem bántja, nem üldözi; sőt még nem is keresi; nem is tudakozódik utánuk. Ugy veszi őket, mintha nem is volnának.

Nagy, szent, tökéletes engesztelődéssel jelenik meg a győztes Jézus a legyőzöttek között. Ennek pedig emberi értelem szerint az a magyarázata, hogy Jézus nem magát tartja győztesnek; hanem az igazságot, amit hirdetett, képviselt. Amint nem magáért jelent meg a földön, nem magáért élt, küzdött, szenvedett s halt meg; úgy nem is magáért győzött, nem magáért tette fel homlokára a halál feletti diadal koronáját; hanem Isten akaratáért, törvényéért, igazságáért; mely is a szeretet.

Ha az emberek nem magokat, nem egyéni érdekeiket és céljaikat, nem önző hasznuk számításait, nem hiúságukat vinnék bele a közélet küzdelmeibe; hanem az Isten által kijelentett s Jézusban megtestesült szeretet nagy igazságának eszközei, szolgálói képen fejtenék ki testi-lelki erejük minden munkáját, küzdelmeit; akkor ők is szeliden, engesztelődve, békét, bocsánatot hirdelve, valósítva; egyedül az igazság győzelmében gyönyörködve, abban felemelkedve, megszentesülve hordanák diadaluknak zászlóját; megalázva magukat Isten előtt; akié egyedül a dicsőség!

Míg a husvéti engesztelődés lelke át nem hatja a világot, addig nem Jézus törvénye szerinti a győzelem.

Ismétlődik a történelem

Deák Ferenc és Apponyi Albert

Deák Ferenc, amikor kibékítette a nemzetet a királlyal és létrehozta a kiegyezést Magyarország és Ausztria között, e korszakos nagy alkotásért nem fogadták el semmit, sem miniszteri tárcát, sem rendjelt, még csak egy új előnevet sem kért régi nemességéhez, pedig milyen jól hangzott volna pl.: *Schönbrunni Deák Ferenc*? De egyet mégis elfogadták: elfogadta Erzsébet királynénak ebédre szóló meghívását. Deák politikai ellenfelei ezt az ebédet sem hagyták szó nélkül. A szélsőséges hírlapok, a szélbali hazafiak, ha nem nyíltan, hát burkoltan célozgatnak ilyenformán: Deák nemcsak a közönség jármába vetette az országot, hanem ime udvaroncá, aulikusá is lett. — Deák Ferenc nem azért volt a haza bölcse, hogy az ilyen méltatlan támadásokat stoikus nyugalommal ne tűrje. Hátha még sejtette volna, hogy ez az ebéd is hozzá fog járulni a magyar történelemnek egyik legfényesebb, legmeghatóbb jelenetéhez. Ahhoz, amikor a legjobb magyar királyné megjelent a legönzettebb magyar államférfi ravatalánál, hogy arra könnyet ejtsen és babérkoszorút tegyen.

Gróf Apponyi Albert, mikor a világháború szerencsétlen végével reánkzaskadt a világ hatalmasainak gyűlölete, szembeszállt e pusztító indulattal és a párisi béketanácskozásokon ha nem tudta megmenteni az ország épségét, megmentette a nemzet becsületét. Még több tudást, fényesebb ékesszólást, nagyobb bölcsességet fordított arra, hogy a belső békét is megteremtse nemzete meghasonlott rétegei között. Ezekért a Deák Ferencnél alig kisebb szolgálatokért nem kért, nem is fogadott el senkitől sem elismerést, sem jutalmat. Nem kért, hanem inkább adott: adott egy baráti meleg kézszorítást a hazájába visszatérő *Vázsonyi Vilmosnak*, ennek a méltatlanul meghurcolt magyar államférfiúnak: adta a felekezeti béke kedvéért. A szélsőséges hírlapok, a szélső jobboldali politikusok, a szeretet vallása nevében gyűlöletet hirdető honatyák olyan bünt látta- tak ebben a kézszorításban, hogy e miatt elfeledték Apponyinak megannyi érdemét, szegyenel, gyalázzal akarták beborítani a mai magyarságnak legtisztább alakját, legfényesebb jellemét.

Apponyi Albert nem azért igaz hitű keresztény, hogy hazája üdvéért krisztusi türelemmel el ne viselje a rája dobott sarat, a fejére szórt töviseket. Viselje is, mert ha ő nem tudná, tudjuk mi, hogy eza sáraranyá, ezek a tövisek a glória sugarai- vá lesznek. Mi hiszszük és valljuk, hogy annak idején (adja Isten, hogy minél később) gróf Apponyi Albert,

a szeplőtlen jellemű államférfi, a békeapostol ravatalához egy még Erzsébet királynénal is felsége- sebb személy, *Hungaria* dicső alakja fog járulni, hogy a gyász könnyét és a hála virágát hintse reá.

Cicero és Vázsonyi

Kr. e. 63-ban Cicero volt Róma konzula; megválasztot- ták e legfőbb tisztségre őt, a *homo novus*, a jogvédő *orator*, mert a nép szerette, a nobili- sek pedig rá voltak utalva. Cicero mint konzul megbecsül- hetetlen szolgálatot tett hazá- jának; fölfedezte s élete sok- szoros kockázatásával elfoj- totta *Catilinának*, ennek a mindenre elszánt politikai go- nosztevőnek az összeesküvését. Cicero olyan népszerűvé vált mint kevés római államférfi és olyan kitüntetést kapott, mint senki más, elnevezték *patra- aljának*. Fordult az *alij* me- magógok kerekedtek le, Ci- cerot épen leghazafiasabb tet- téért, néhány összeesküvés- jogos kivégzésért, *patra* ki- mondották ki. Cicero *patra* szék- kivetésbe menekült, de az elvadított nép ezel ne *patra* gedett meg, házat felgy *patra* a, hozzátartozóit bántalm. A számkivetés csak egy évig tar- tott: a néptribunok *patra* vatták és ugyanaz a né *patra* életére és vagyonára tört, *patra* rivalgással fogadta a hazatérőt. Sok szónoki és hazafias *patra* séget szerzett még, de *patra* sőbbi érdemei közül legm *patra* kiemelkedik az, hogy utját egyengette *Octavianusnak*, aki

hivatva volt, hogy majd mint Augustus új államformát és ezzel állandó rendet, nyugalmat teremtsen nemcsak Rómában, hanem az egész birodalomban.

Kr. u. 1917-ben miniszter lesz *Vázsonyi Vilmos*; a király őt, a *homo novissimus*, az egyszerű zsidó fiskálist, nevezi ki az Eszterházi-kormány igazságszolgálatára, nemcsak azért, mert rendkívül népszerű volt, hanem mert a főuraknak, Andrásynak és társainak szükségük volt *Vázsonyi* éles eszére, szónoki tehetségére, nagy jog- tudására. Mint miniszter hasz- nos törvényeket hoz, az igazságszolgálatát javítja, de leg- főbb érdeme az, hogy ő mu- *patra* megelőzőre arra a *patra* közlére, amely *patra* kalandor politikájában rejlék, De ő csak föltárta a ves *patra* az a szerencse ne *patra* meg neki, hogy elfojtassa. Jóslata teljesedett, Károlyi olyan rom- lásba sodorta *patra* országot, aminő Mohács *patra* em érte a magyart. A nagy szerencsétlen- ségben a magyar nemzet elve- szítette tisztá *patra* Vázsonyit is a haza meg *patra* közé so- rozta, a népbolondok oly he- ves gyűlöletet szítottak ellene, hogy *Vázsonyi* *patra* tes számkivetésbe ment. *patra* most egy évi hontalanság után visszatért nemcsak azért, mert legköze- lebbi hivei hív *patra* nem mert a hatalom rész *patra* s szüksége- nek tartják itthonlétét, mert itthon bizonyára még sok szol- *patra* a hazának.

Mikor építünk...?

Irta: Ritter Ignác okl. építész.

Ezer és ezer munkáskéz, a szel- lemi — és kézi munkások egész tömege várja ennek a kérdésnek megoldását. 1914 óta az építkezé- sekkel szoros összefüggésben levő számtalan iparág jóformán teljes- sen kivan kapcsolva a munkából, és mint a gazda, mikor a hosszú szárazság után aggodó szemmel nézi az eget, hogy hol jelentkezik egy kis esőfelleg, ugy vizsgálód- dunk mi is a politikai és pénz- ügyi horizonton, hogy mikor lát- hatunk már valami jelenséget, amely ezt a kérdést is megmoz- ditja és újra sorompóba szőlítja a technikusokat és azok nagy segédhadát, hogy felvegyék a ter- melő munkát. A világháború mindent háttérbe szorított, ami nem közvetlenül annak érdekeit szolgálta. Ót éven át senki nem gondolt az építkezésre. A háború- val összefüggő és hadicélokot szol- gáló építőmunkák legnagyobb- részt csak a katonai műszaki csapatokat foglalkoztatták, az itt- honmaradtak anyag és munka- erő hiányában még akkor sem tudtak volna sokat produkálni, ha a nagy világ-katakizma köze- pette valaki gondolt volna is az építkezésre.

A háború befejezése utáni rend- kívül évek rendkívüli viszonyo- kat is teremtettek. A szerencsét- lenül végződött háború minden szomorú következménye főleg ezt a termelési ágat szorította hát- térbe és építőanyagaink nagy tár- hazának tőlünk való erőszakos elszakítása, valamint valutánk le- romlása lehetetlenné tették, hogy az építkezések megindulását ko-

molyan remélhessük. A majdnem átmenet nélkül magasbaszókő árak mellett csak az elsőrendű életszükségletek kielégítése volt fontos és lehetséges, — enni és ruházkodni kellett valahogy — de a közintézmények lehetetlen elhelyezése és a lakáshiány nap- ról napra kinosabb volta nem kerülhetett szőnyegre, mert a tető még nem szakadt be teljesen a fejük felett és ha néhol be is csurog rajta a víz, ha imitt-amott düledezik is egy-egy fal, ha egész családok azelőtt raktáraknak vagy esetleg istállónak használt, világosság és levegőnélküli oduk- ban is vannak összezsufolva, ha fiatal és házasodni készülő em- berek egész tömege a butorozott hónapos szobákkal kénytelenek megelégedni a családiás otthon megteremtése helyett, ez még mindig nem elég ok arra, hogy az építkezéseket akár az állam, akár a közhatalóságok megindít- sák. A magántőke természetesen legutóljára jöhet e tekintetben szóba, mert hiszen ez ceruzával a kezében várja, hogy mikor ér- kezik el az ideje annak, hogy az építkezésbe befektetett tőke gyü- mölesöző is legyen.

Nehéz probléma, amely nem- csak nálunk, — a vesztett há- ború folytán tönkrement és meg- nyomorított kis országunkban, hanem a *győztes entente-államok- ban is megoldásra vár*. Mert ott sem áll sokkal jobban ez a kérdés. Még ott is csak a mul- hatatlanul szükséges javítási és átalakítási munkák és a felé- ledő iparral összefüggő, a kon-

junktura folytán jövedelmezőnek ígérkező gyárépítések és az el- odázhatatlan *szükségletek* építése mozdult meg, akár csak kisebb méretekben nálunk.

Az okok kézenfekvők. Az ál- lam rettenetes eladósodása mel- lett nem gondolhat arra, hogy akár a művészi, akár a szociális szempontból számbajövő és nor- mális időben évről-évre prog- rammbavett építkezéseket meg- indítsa és úgy tesz, mint a most kényszerhelyzetben lévő háztu- lajdános, csak egy-egy új cserép- pel vagy egy új alátámasztással tartja lent a tetőt háza felett és szintén csak a lehetetlenül leron- gyolódott közutak és vasutak, vagy egy-egy középület tatarozá- sával pótolja a máskor sok mil- liót kitevő új beruházásokat.

De itt van éppen a megok- lás... a sok millió! *Ma ehhez sok milliárd kellene!* Es erre még a zseniális Hegedüs Loránt- unk sem elég okos, hogy honnan teremtsen elő a háborus adóssá- gaink és valutánk rendezésére immár magasnyomású feszült- séggel dolgozó adóprés eredmé- nyes működése után még olyan fölösleget, amelyből a *közmun- kák intenzívebb felvételére* is jus- son egy pár milliárd.

Már pedig erre is kellene jutni! Az építkezésekkel össze- függő számtalan iparág és épi- tésanyagokat termelő gyárüzem sok ezer munkása csak egy mó- don menthető meg a politizálás- tól, a mindnyájunk által félt föl- rös-rém mérgező bacillusaitól, — *ha szorgos munkával van elfog- lalva, amely teljes napját leköti és amely munka mellett emberi megélhetése biztosítva van*. Az éhség nagyon rossz tanács- adó. Csak a megelégedett és legegységesebb életszükségleteit ki- elégített munkás képes bujto- gató indulatoktól mentesen se- giteni a romok eltakarításában és megcsontított országunk újra- építésében. Az államnak és köz- hatóságoknak tehát elsőrangú ér- dekük, hogy a mindenkinek ke- nyeret juttató közmunkák mi- előbb meginduljanak, még ha nagy áldozatok árán is, ha az azokba fektetett összegek papíron egyáltalában nem gyümölcsözők is, mert más oldalon, — esetleg a *lelkiek terén*, — annál hasznot- hajtóbbak lesznek.

E helyütt csak két nagyobb objektumra akarok rámutatni, a melyek építését az állam itt Debreczenben akár holnap meg- kezdhethné, amelyeknek balasztha- tatlanul sürgős volta már szinte köztudatba ment és amelyek már a háború előtt is a megvalósulás előtt állottak. Az egyik

a postapalota,

melynek felépítése igazán égetően sürgős. Nem is beszélek arról, hogy a régi épület a Piac-utca legexponáltabb helyén, a keres- kedelmi életnek legfontosabb ut- vonalában van beékelve és nagy jövedelmezőségű üzletek és bér- lakások helyét foglalja el, — ha- nem mindenki tudja és látja az intézménynek lehetetlen elhelye- zését, a rozoga, régi épületbe már nem is emberileg bezsufolt tiszt- viselők munkájának teljes csőd be- jntását, mely baj a megmozdulni látszó kereskedelmi életünk fejlő- désével napról-napra még rosz- szabbodik. Ugyanide kellett bez- zsufolnunk az elvesztett terüle- tünkről kiszorult nagyváradi postaigazgatóságot is, úgy hogy ezen a helyen fejlődésről és a kö- vetelményeknek megfelelő hiva- tali munkáról szó sem lehet.

A másik, a már szintén rége- vajudó

Lilium arckrém

egyedül biztos szer szeplő, májfolt pattanások elhárítására kapha- készítőnél
LUX gyógyszertárral Rossuth gyógyszertár Piac-utca 30. szám. :-

üzletvezetőségi palota,
amely középület eltekintve attól, hogy mint egy nagy, új építkezés a munkások és az iparosok százaikat foglalkoztatná, — különösen kívánatos volna abból a szempontból is, hogy a város szívéből a külsőbb perifériákra kitelepítve mintegy 20—25 jó lakást szabadítana fel a legjobb és legszebb helyen.

Es épen a

Lakások kérdése

az, amelynek megoldása elől az állam sem térhet ki tovább. Itt már a tizenkettedik órán is tul vagyunk és aneképpen kívül egyebet nem produkáltunk, dacára annak, hogy mindenki előtt a meguntságig ismeretes már az a mondás, hogy lakásokat sem tanácskozással, sem rendeletekkel, még lakáshivatalal sem lehet teremteni, hanem kizárólagosan csak új építkezésekkel.

De ha az állam közintézményei számára sem képes építeni, még kevésbé várhatjuk, hogy a lakás-ínség megszüntetésére nagyobb áldozatokat hozzon. Az a pár szükséglakás, amit szerte az országban a városok útján megépítették, még a vagonlakók elhelyezésére is alig elegendő. Csak a magántőke volna hivatott arra, hogy a lakásépítkezést megindítsa.

1000 drb. téglá	30—	K	1800—	K
1 köbméter homok	2—		140—	"
1 mmázsa mész	3—		250—	"
1 mmázsa cement	3.50		300—	"
1 köbméter épületfa	36—		4500—	"
1 négyzetméter parkettanyag	4—		350—	"
1 egyszárnyú ajtó vasalva és mázolva	45—		000—	"
1 jobb lakoszoba kifestése	50—		2000—	"
Szakt munkás órábéra átlag	0.70		11—	"
Kézinaszamos „	0.30		7.50	"

Tájékozásul csak ennyit, amely mellett rá kell mutatnom, hogy tulajdonképpen az anyagárak emelkedése magasan fölül áll a munkabérek emelkedésének, amiből látszik, hogy nyersanyagjainkban a háboru nagyobb pusztítást végzett, mint az emberanyagban. Vagy visszavezethetném ezt talán arra is, hogy kegyetlenül megcsontított országunk termelése az építési anyagjaink előállításához szükséges szén, továbbá a fa- és vasanyag tekintetében szükségleteinknek csak alig egy kis százalékát képes fedezni, ami azután végeredményben ugyanazt jelenti: az anyaghiány okozta horribilis drágulást.

Ha már most ezekből a bajokból a kivezető utat keresem és annak a lehetőségéről gondolkodom, hogy hogyan lehetne ilyen körülmények között a magántőkét arra indítani, hogy az építkezéshez mégis hozzáfogjon, akkor ezt szintén csak az állam segítségével tartom lehetségesnek.

Csak egy

egyszakaszos törvény

megalkotása szükséges: »Minden 1921. év végéig megkezdett családi vagy bér lakásos ház építésére igazoltan befektetett tőke mentes marad a vagyondézsma alól és minden ilyen új ház lakásainak kiadása és bérének meghatározása egyedül az építelő háztulajdonos jogai.

A látszólagos veszedelmek, amik ezen törvény hatása alatt előállának, igazán csak látszólagosak, mert amit az állam a vagyondézsmaival való egyenes megadóztatás hiányában ezen tőkénél elveszítene, busásan visszakapná azon közvelettel adózásokban, amiket a feléledő iparunk folytán újra munkábaálló és újra

Amde, amint fentebb már mondtam, ez papiroson számolja és várja, hogy mikor lesz a befektetése jövedelmező is. Ma még lehetetlenne teszi az építkezést az építési anyagok túl magas ára, ami egy magánház építésénél rendkívüli házbért és a bérháznál a tőke kamatozásának teljes hiányát jelenti.

Nem építhet a magántőke, mert ma még 1 köbméter beépítés a békebeli 18—24 koronás árhoz képest 900—1200 koronába kerül. Azt hiszem, nem kell ezt közelebbről magyaráznom és csak a könnyebb érzelhetőség céljából számítom ki, hogy egy normális 3 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás 600 köbméter beépítést jelent, ami békeben legfeljebb 15,000 koronába került, míg ma ugyanennek költsége legalább 540 ezer korona. Tehát a békeben ezen lakásnak 1000 koronás évi bére mellett a tőke is megtalálta a számítását, addig ma hasonló lakással számítva ugyanezért 2000 korona bért kellene kérnem, mert a bér azonban még a már fogyófélben levő hadimilliomosok is csak elvétve fizetnének meg.

Hogy mi lehet a megoldás drágává az építést, azt csak egy pár számmal akarom megvilágítani, szembeállítva az anyagárak és munkabérek régi és új árát:

1914.	1921.		
30—	K	1800—	K
2—		140—	"
3—		250—	"
3.50		300—	"
36—		4500—	"
4—		350—	"
45—		000—	"
50—		2000—	"
0.70		11—	"
0.30		7.50	"

aktiv adóalanyok kevesebb adóformájában fizetnének. Az állam próbálja kiszámítani egy pénzügyi kapacitás, hogy vajjon igaz-e ez az állításom, én az adók tekervényes labirintusában nem vagyok olyan járatos, de azt hiszem és úgy érzem, hogy ebben a számításomban nem tévedtem.

A másik látszólagos baj az az antiszociális eredmény, hogy a korlátozás nélküli lakbérek túlmagasra nőknének fel. De ezzel szemben ne felejtjük el, hogy itt nem a régi házak lakbéréiről van szó, amelyeknél különösen — és talán egyedül a munkások és köztisztviselőkre vonatkozó korlátozásokat továbbra is feltétlenül fenn kell tartani, hanem új házakról és lakásokról, amelyeknek magasabb és az építkezési költségekkel arányban álló lakbéréit végre is azok fizetnék meg, akiknek meg van hozzá a megfelelő anyagi erejük és amely magas árakat az építkezések megindításával járó erősebb kínálat nem is nagyon sok idő múlva amugy is mérsékelné és szabályozná.

Ezen radikális segítő eszközön kívül feltétlenül szükséges volna építési szabályrendeleteinknek gyökeres átdolgozása. Ezek a béke aranykorszakában megalkotott szabályrendeletek ma már idejüket multák és a külföldön legnagyobb mértékben hatályon kívül is helyezték. A beépítésre vonatkozó megszorítások, a helyiségek túl pazar méretezése, a falaknak, és egyéb szerkezeteknek túlzott óvatossággal és fölöslegesen bőszítéses biztonsággal való számítása akkor indokolt lehetett, amikor potom pénzért kaptuk az anyagokat, ma már azonban ezekben a dolgokban is el kell mennünk a legszűkebb határo-

kig, ha egyáltalában lehetővé akarjuk tenni, hogy valakinek eszébe jusson az építés. A hatósági intézkedések ezirányban legyenek a legliberálisabbak és alkalmazkodjanak szűkös viszonyainkhoz és le nem tagadható szegénységünkhöz.

No és végül még egyet. Ha minden vonalon redukálni tudtuk a szükségleteinket, ha nem szűgyeljük kifordított ruháinkat és ha megtanultunk az addig bőséges táplálkozásunkban is korlátot tartani, — szállítsuk le igényeinket a lakások nagysága és kivitele tekintetében is. Nem kell okvetlenül nagy termeket építenünk, amelyeknek a berendezése ma amugy is lehetetlenül

költséges; nem feltétlenül szükséges a lakoszobáinkat parkettel, a mellékhelyiségeket díszes mozaik lapokkal burkolni; a fürdőszobák és egyéb mellékhelyiségek fali csempéje és egyéb drága berendezései sem multhatatlan feltételei egy lakás lakhatóságának, — elégedjünk meg mindenben a kisebb, de még a higiénia követelményeinek megfelelő méretekkel és egyszerűbb olcsóbb anyagokkal, akkor le tudjuk redukálni a költségeket annyira, hogy még szűkös viszonyaink között is lehetővé válik az építkezés, különösen, ha még ezeken felül itt is eljön a rég óhajtott és várvavárt olcsósági hullám.

A görögök előnyomultak Kisásziában

A görögök is, a törökök is győzelmet jelentenek

Athén, márc. 26. Ma adta ki a hadsereg főparancsnokság az első harctéri jelentést, amely így szól: Usakotól kezdve a görög csapatok előnyomultak az Anatóvia-Rannas vonalat 30 kilométerre keletnek Usaktól. Russa szakaszán a görögök átkeltek a Golle folyóra és előnyomultak kelet felé 20 kilométernyire. Repülőink felderítő útjukon megállapították, hogy a török csapatok menekülnek.

Athén, márc. 26. György herceget Athenba várják, hogy átvegye a hajóhad főparancsnokságát. A görög tábornok hadseregparancsnokát adott ki, amelyben figyelmezteti a görög csapatokat és lelkiükre köti, hogy legyenek győzelmesek és bánjanak kiméltlenül a lakossággal faj- és valláskülönbség nélkül.

Az egész sajtó lelkesen ír az offenzíváról, amely ha sikerül, Görögország joggal fogja követelni a sévresi szerződés pontos végrehajtását és ha a görög fegyverek diadalról diadalra haladnak, akkor sem Franciaország,

sem Olaszország nem fog gáncot vetni a felszabadító hadjáratnak. A görög harctéri jelentések 60.000-re becsülik a török haderő számát.

Róma, március 26. A görögök kisásziái offenzívájáról azt írja az Idea Nazione: A szövetségesek nem nézhetik egykedűen Görögország annexió örületét, különösen azután, mikor Londonban arról tárgyaltak, hogy mint lehessen a Keleten békét teremteni. Konstantin király az angol politika kétszínűségének köszönheti, hogy szabad kezet kapott az offenzívára.

Bécs, március 26. Londonból jelentik: A görögök offenzívája csütörtökön reggel kezdődött Kisásziában az usaki kerületben. A görög csapatok Izlankiosz felé vetették vissza a törököket. Konstantinápolyi jelentések szerint a visszavonult török csapatok erősitéseket kaptak és megtámadták a görögöket, akik véresen megverték. A törökök 300 foglyot ejtettek és 20 ágyut zsákmányoltak.

A kisgazdapárt bizalmatlanságot készül szavazni Tomcsányi igazságügyminiszter ellen

Huberth főispánt szabadságolták

Budapest, márc. 26. A politika husvétja a békesség hangulatában készül lefolyni. A politikusok elutaztak, nem sokat nyilatkoznak s így maga az ünnep produkál eseményeket. Annál mozgalmasabbnak ígérkezik az ünnep után kezdődő kámpány, amelyben döntésre kerülnek a függőben maradt kérdések.

Egyáltalában nincs megegyezés a belügyi tárcára. Széchenyi Viktor gróf nem kell a kisgazdáknak, akik ünnep után elhatározó lépésre készülnek ebben az ügyben. A belügyi tárca betöltésével kapcsolatban a legkomolyabb probléma a közigazgatási reform kérdése, amelyet ugyancsak a kisgazdák épen úgy, mint legutóbb a gabonabeszolgáltatás kérdését, amelyben álláspontjuk fölényesen győzött, kabinetkérdéssé fognak tenni.

A kisgazdák, akiknek legutóbbi

szigorú fellépése deferálásra készítette Teleky Pál grófot és megbuktatta Vass József élelmezési politikáját, komolyan szándékoznak fellépni Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter ellen, a kít már nem is tekintenek pártjuk exponensének és az igazságügyi tárcát kisgazdább kézben akarják látni. A Tomcsányi ellen folyton fokozódó elégedetlenséget főként a debreceni eseményekkel magyarázzák. Beavatott helyről közlik, hogy már a Ház első ülésének egyikén támadni fogják Tomcsányit és a kisgazdapártban magában felvetik a párt bizalmának kérdését.

Tegnap már mosolyogtak a kisgazdapártban Tomcsányinak azon a kapkodó intézkedésén, hogy a kisgazdák fellépésének hatása alatt Huberth Ottó debreceni főispánt szabadságolta.

Báli és alkalmi ruhákat fest és tisztít Konecz Debrecen
minta után hűen fest és tisztít Konecz Arany János utca 10.
Iroda az udvarban.

Budapest, márc. 26. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Abelügyminiszter Huberth Ottót, Debreczen város főispánját saját kérelmére szabadságolta és a főispáni teendőket ellátásával a város polgármesterét bízta meg.

Budapest, márc. 26. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter pénteken délután hazautazott a somogy megyei Erdőcsokonyára, ahonnan csak jövő csütörtöki tér vissza. A miniszter elutazása előtt a gabona szabad forgalmáról és a két üres miniszteri tárca betöltéséről következőleg nyilatkozott:

— Tárgyalásokat folytattunk arról, hogy miképpen szabályozzuk a gabonaforgalmat aratásig és mi legyen az új rend aratás után. Ezeket a tárgyalásokat husvét után fogjuk folytatni és az eredményről függ, hogy Mayer János vállálja-e a közlemezési tárcát. Széchenyi Viktor gróf belügyminiszterre való kinevezése még egyáltalában nem befejezett dolog. Ez a kérdés is a husvét után meginduló újabb tárgyalások folyamán fog eldőlni.

— Ami általában a politikai helyzetet illeti, erre vonatkozólag nem nyilatkozhatom, mert a rohanó események mellett az ilyen nyilatkozatok rendszerint rúfolnak a tények.

**NÉZZE MEG A
Liener és Berzéki
fényképkirakatait
Csapó-u. 1. alatt.**

Mozgalom a hadikölcsönök kamatainak leszállítása ellen

Budapest, március 26. A pénzügyminiszter programjának egyik alapvető tétele, hogy az államadósságok kamatait ennek megfelelően le fogják szállítani a hadikölcsönök kamatait is, ami az érdekelt körében nagy riadalmat okozott. A tőkés kellő időben értékesítette hadikölcsönkötvényeinek nagy részét, azonban azok a testületek, hatóságok, közintézmények, amelyek annak idején hazafias kötelességüknek tartották a hadikölcsönök jegyzését, hazafiatlanságnak tartották a hadikölcsönök piacra dobását is és így elsősorban ezek a szervezetek azok, amelyeknek ma is a legtöbb hadikölcsön kötvényük van.

Ezek a szervezetek igazságtalanul tartják, hogy ők viseljék a kamatredukció terhének legnagyobb részét. Tegnap nagygyűlésre jöttek össze, amelyen képviselve van az Omge és még igen sok egyesület.

Ezen az értekezleten elhatározták, hogy memorandumot adnak át a miniszternek és ebben előadják sérelmeiket. A memorandum kivétel elbánást kér az özvegyek, árva, közalkalmazottak, katonák és kulturális alapok számára.

A pénzügyminiszter, — mint hírlík — nem akar elzárkózni az árva, özvegyek és kismembek érdekeinek különleges figyelembevételéről.

**Puch-kerékpárok,
kerékpár gummik,
kerékpár alkatrészek érkeztek**

Az angol alsóház megszavazta a trianoni békéről szóló javaslatot

London, március 26. A trianoni békeszerződés ratifikációjáról szóló törvényjavaslatot az angol alsóházban szerdán első olvasásban elfogadták. A javaslat második olvasása husvét után kerül az alsóház elé.

Az entente husvét után ratifikál

Bécs, március 26. Magr dr. szövetségi kancellár beszámolt az utóbbi két heti utjának eredményéről, melyet dr. Grimm szövetségi pénzügyminiszterrel és Grünberger közlemezési miniszterrel tett meg. Általános feltűnést keltett a kancellár beszédének az a

része, melyben fölemlítette, hogy sürgette a trianoni békeszerződés ratifikálását, mert mulhatatlanul szükségesnek látta, hogy Ausztria végre Nyugatmagyarország birtokába jusson és azt az ígéretet kapta az entente vezető államférfaitól, hogy a trianoni békeszerződés ratifikációja közvetlenül husvét után meg fog történni.

A pápa nem helyesli az antiszemita magyar politikát

Budapest, márc. 26. A magyar katolikus közélet egyik régi és előkelő harcosa, aki most félrevonulva nézi a forumon végbenő nagy tülekedéseket, a politika aktuális kérdéseiről folytatott beszélgetés közben megemlítette, hogy Rómában nem helyeslik a keresztény kurzusnak olyan értelmezését, amely a politika és a közélet minden kérdését csak a legvadabb antiszemita szemponjtól itéli meg és emellett passzív és meddőnek bizonyul minden olyan kérdésben, amelyet egy zsidó eltávolításával nem lehet megoldani.

Az illető régi katolikus vezérember, akinek nevét több évtizedes politikai multja után különben a kurzus legszélsőségeiből

szárnyán is csak tisztelettel szoktak említeni, beszélgetés közben elővett a zsebéből egy levelet, a melyet egy osztrák arisztokrata írt hozzá és felolvasta belőle a következőket:

— Rómában voltam a minap, hogy a Szentatyánál tisztelegjek. Félóraig voltam nála kihallgatáson és sokat hallottam és sokat tudtam meg. Legyünk katolikusok és konzervatívok, de emellett ne tisztára antiszemiták. Ez a jelszó Rómában. A római jelszó a magyar katolikus politikával ma nem igen egyezik, vagy ha e tételnek más formulázása jobban tetszik, a mai magyar katolikus politikának nem támad helyeslő visszhangja Rómában.

Ágyukkal vonul fel a berlini rendőrség a mansfeldi kommunisták ellen

Eilebenben elfojtják a kommunista felkelést

Bécs, márc. 26. A Neue Freie Presse jelenti Berlinből: Hivatalos helyen a következő közlést közölték: A beérkezett híreket abban lehet összefoglalni, hogy a védőerők akciója jó mederben halad tovább. Eilebenben a védőerők a helyzet ura. A pályaudvar közelében leadott néhány lövéstől eltekintve a nap nyugodtan telt el.

Bécs, márc. 26. A Neue Freie Presse jelenti Münchenből: Wendeln Thomas kommunista képviselőt tegnap müncheni beszéde folytán hűtlenségre való lázítás címén letartóztatták.

Berlin, márc. 26. A tegnapi nap nyugodtan telt el, de este a külvárosokból zavargások híre jött. Lichtenbergben egy rendőrt hat, vagy nyolc suhanc megtámadott, elvették tőle revoiverét és a saját fegyverével agyonlőtték. A gyári munkások, főleg a munkanélkül szűkölködők közt lázító röpiratokat terjesztettek, amelyekben felszólították őket, hogy szombaton gyülekezzenek, nagy felvonulás lesz. Éjszaka csend volt mindenütt. A szombati nap azonban könnyen fegyveres összetűzéseket hozhat.

Hamburg, márc. 26. A város és a kikötő csend. Újabb zavargás nem volt. A hajógyári munkások belátták, hogy a kommunisták

félrevezették őket és a szakszervezeti vezetők felhívására munkába álltak.

Bécs, márc. 26. Berlinből: A tegnapi nap folyamán a zavargó kommunista munkásság a közpénzügyminiszteri Eilebenben a kormánycsapatoktól súlyos vereséget szenvedtek úgy, hogy a felkelők kénytelenek voltak visszavonulni Mansfeld irányában. A kormány a felkelés teljes elfojtására újabb szigorú intézkedéseket tett, amelyek következtében a mozgalom teljes elfojtása most már rövid időn belül várható. A kommunista agitátorok mindamellett tovább folytatják izgató munkájukat, röpiratokkal általános sztrájkra hívják fel a munkásságot és támadják a szociáldemokrata párt és a szakszervezetek politikáját.

Berlin, március 26. Erős rendőrcsapatok indultak Mansfeld felé, amely Középmetországban fészke a kommunista bandáknak. Mansfeldben tegnap délután a kommunisták levegőbe röptették a törvényszék épületét. A berlini rendőrcsapatok ágyukat is vittek magukkal, mert Mansfeldben elkeseredett küzdelemre vannak elkészülve.

Szászországban még nem mu-

tatkoznak jelei a kommunisták kapitulációjának, melyet a vezetőség felajánlott; sem a fegyvereket, sem az elrabolt holmikat nem szolgáltatott ki eddig. Marienfeldben az éjszaka levegőbe akarták számra való csökkenését, a bombát elhelyezték, de az állami csendőrség észrevette a bajt és elhárította.

**LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDÉNEL.**

Védekezés betörés ellen

Torpedó-vészlakata — Korszakalkotó találmány

A közrendnek minden vonalon való helyreállítására irányuló törekvésben a betöréses lopások elleni védekezés okoz talán legfőbb gondot úgy a hatóságoknak, mint a közönségnek. A megdöbbentő arányokban elszaporodott betöréses lopások megelőzése és a bűncselekményeknek a minimális számra való csökkentése, mondhatni: a bűnügyi krónikából való kiszorítása volt a célja a Magyar Szabadalmazott Patkógyár Részvénytársaságnak, amikor megszerezte a Szalkay-féle Torpedó-vészlakat nevű találmányt, azt szabadalmaztatta és most hozzáfogott ennek a nagyra hívatott találmánynak a közönség körébe való bevezetéséhez.

A Torpedó-vészlakat — Szalkay László találmánya — a legmegbízhatóbb vagyonőrző készülék, mert sem idegen kulccsal kinyitni, sem levérni vagy lefeszíteni nem lehet. Amint ugyanis valaki nem a saját kulcsával próbálja kinyitni, vagy levérni, vagy lefeszíteni akarja, abban a pillanatban a lakatban elhelyezett lövedék messzire halló, puska-lövéserejű zajjal elsül, az épületben lakók nyomban figyelmesek lesznek, az utcán levő őrszemek elősiethetnek és lefűlelhetik a betörőt.

Ellenben a saját kulcsával használva a Torpedó-vészlakat sohasem sülhet el és teljesen veszélytelen a kezelése. A benne elhelyezett töltény ugyanis vaktöltény, az ember testi károsát nem veszélyeztet és kizárólag arra szolgál, hogy riasztó lövésével figyelmeztetse a betörő kísérletére a házbelleket, az utcai őrszemeket és a lövés hangjának körletében levő járőreket. Ha a betörési kísérlet pillanatában a lakat elsül, az lakatot a saját kulcsával kinyitjuk, a kulcsot kivéve belőle, a lövedéktartóból kivesszük a patronhüvelyt és elhelyezünk benne egy új, 12 milliméteres töltényt, végül a kulccsal bezárjuk a lakatot, amely ismét lövésre készen áll.

Az acéllemezből sajtolt, rendkívül erős Torpedó-vészlakat minden ajtóra alkalmazható: vagonokra, vasredőnyökre, raktárakra, pincékre, magtárakra, előszobákra, stb. Részletes, szakszerű, könnyen érthető, világos magyarázatot tartalmazó használati utasítást kap minden vevő, aki azután a kezelés módját rögtön megérti a leírásból.

A Torpedó-vészlakat szabadalmazott és kizárólagos gyártási joga a Magyar Szabadalmazott Patkógyár R. T. tulajdonosa s a Torpedó-vészlakat minden vaskereskedésben kapható, a használati utasítással együtt. A Torpedó-vészlakat nevű korszakalkotónak bevezetése a külföldön most van folyamatban.

Molnár Testvérekhez
a Nagytemplomnál.

A Ruhrvidék és Essen megszállására készülnek a franciák s a belgák

Entente-támadás a német magánvagyon ellen

Róma, március 26. A Tribuna londoni jelentése szerint az ottani diplomáciai körökben attól tartanak, hogy a francia és a belga csapatok Németország vonakodásával szemben azt az értesítést kapták, hogy a Ruhrvidéket és Essen városát szállják meg. Ugyanezekben a körökben az a felfogás alakult ki, hogy még ez az intézkedés sem fogja Németországot rábírní arra, hogy elutasító álláspontját elhagyja.

Bécs, márc. 26. Berlinből jelentik: A párisi sajtóban a legutóbbi

napokban új terv merült fel a német jóvátételi kérdés megoldása tekintetében. Ez a legújabb terv a magántulajdon elvénél teljes semmibevevését jelenti, mert nem irányul egyébre, mint hogy a német ipari vállalatok netto jóvátételét egyszerűen lefoglalják a jóvátételi pénztár részére. Allitóltag ezzel a tervvel magá Briand is komolyan foglalkozik.

A berlini lapok a francia tülzök emez újabb tervét nagy megdöbbenéssel tárgyalják és az egész tervet egy örült agy termékének bélyegzik meg.

Öngyilkos törvényszéki jegyző

Blaszmann Miklós dr. szívenlőtte magát

Tegnap délután fél 5 órakor Blaszmann Miklós dr. debreceni törvényszéki jegyző öngyilkos lett. Blaszmann Miklós dr. a pancsovai törvényszéktől vonult be a háboru elején katonának. Mint a 39-ik gyalogezred főhadnagya vett részt a háboruban s a forradalom kitörése után mint jegyzőt a debreceni törvényszékhez osztották be. Debrecenben meg is házasodott, Blazsek vágóhídi főgépész leányát vette feleségül és nejevel együtt apósánál lakott.

Tegnap délután Blaszmann dr. nak heves összeszólalkozása volt feleségével, amely után haragosan bement a másik szobába. Pár perc múlva felesége és a szomszéd szobában foglalkozó szobaleány erős döbbenést hallottak. Mindketten azonnal a szo-

bába rohantak, ahol Blaszmann drt egy pamlag előtt a földön fekvő találták. Melléből patakzott a vér, amelyből pár perc alatt a szoba padlóján hatalmas vértócsa képződött.

Blaszmann dr. ugyanis az összeszólalkozás után, amíg felesége a szomszéd szobában maradt, a szekrényből kivette Frommerpisztolyát és a pamlagra leülve mellbelőtte magát. A golyó a szívét sértelte meg, majd keresztülhalolva tüdőn, a hátán jött ki és a falba furódott.

A gyorsan megérkezett mentők és az orvos is már csak a halált konstatálhatták.

Az öngyilkos törvényszéki jegyző halála az egész városban általános részvételt keltett.

Irodalom, politika, Szabó Dezső

Elkeseredett igazság lappang ebben a cimbén, szeretném nagy, nagy, növő, ijesztő betűkkel kiszedetni, hogy már a döbbenetes arányok is hitessék: az irodalom és politika, ez az együtt eddig létező kettő, egymást kizáró két véglet, annyira egybeszakadt ma már, hogy «és» sincs már köztük, hanem csak irodalompolitika van és egy nagy magyar író is leferdült ebbe a céltalan utu tévelygésbe. Nem azért említjük itt a nevet, mintha őt vélnők a legkétségbeesettebb példájának, mert kivüle még sokan és nem kevésbbé jellemzően tévelyegtek el, hanem azért, hogy fájva megállapítsuk: még Szabó Dezső is beléscékélyesedett a pénzért, iszom-eszemért való íráságba.

Mert mi tudjuk legjobban, ki Szabó Dezső, vagy még inkább: ki volna Szabó Dezső, kivé lehetne mint csak-író. Az itteni sajtónak az a része, amelyik pártját fogta, csak egy neki tetsző politikai cikke után vette őt, az író, tudomásul egyetlen pillanatra, de mindenki hallgatott itt róla, nem ismerte el, sőt nem is ismerte, amikor mi már ezt irtuk egyik könyvről: »Kétségtelenül nagy, mely jelentések ébrednek föl ezekből az írásokból s az értelmek néhol oly mély tartalmuak, hogy megnyitják arcunkat, mellünkét, szemünkét és istent nemzenek lelkünkben!« Ki irt ilyen szépet valaha is róla a legszabódezsőpártibb lapban is? És ezt e sorok szerzője irta, az »el-

fajzott» Morvay Zoltán, aki Szabó Dezsőt — de csak mint író, de csak mint művészt — mindig elismerte s aki (mikor mindenki agyonhallgatta Szabó Dezsőt és elaludta a neki kijáró idejét) minden könyvről nagy, mélyszavas kritikát irt, kivéve a Forradalmas Ady c. kis könyvét, amiről jobb, Szabó Dezső érdekében jobb, hogy nem jelent meg egyetlen sornyi ismertetés sem.

Szabó Dezső kéltényegűsége, kettős életű valója sokkal régiebb, mint piaca vitt átváltozó művészi szereplése. Már Erdélynek abban a városkájában, ahol tanár volt, fölolvassák rendezett Adyról, amelyen egyetlenünknek, párjatalálhatatlan nemzeti nagyunknak, legköltőbb művészünknek ismerte el Adykat, — de a kis tanári szobában azt vallotta tanártársainak, hogy Ady »svindlert«, szélhámos senki, akit csak azért dicsér felolvasásain, hogy a pislán, imetlen szundító, 1848-ba süppedt jó öreg nyárspolgárokat megbosszantsa, fölpiszkálja, dühösítse. Budapesti tanárkodása idején azt magyarázta diákjainak, hogy legtöbb nagy emberünk nem volt magyar s ő jót nevel azokon, akik elhitték, hogy ő is, nagy fajmagyar, holott pedig ő idegen, olasz eredetű és neve voltaképpen nem is Szabó, hanem — Sabo!

Aras, okosan kitervelt, jól jövedelmező szereplése, pálfordulása meg pálvisszafordulása azonban csak a kommunál kezdődött. Az 1919 márciusi Nyugatban ő riogatott a legveszesebb szavuan, az ő finom írói keze volta legfenyegetésreemeltebb ököl s a Forradalmas Adyval bebizonyította, hogy Adyt csakugyan »svindlert«-nek hiszi — vagy csak vallja s ez még rosszabb — mert

ebben a könyvben oly hamisan, fénytoróttan vetíti elénk Adyt vásári lencsésén át, hogy valóság-gal kiparodizálja, meggunyolja. Az a Szabó Dezső, aki »Az egész emberért« c. írásában még azon sir, hogy Várnai Zseni költeményei nem elég kommunista-proletáriak, 1920 március 28-án már ezt mondta Debrecenben: »En ki merem mondani, hogy liberális ma Magyarországon csak gazember lehet!« Mi megbocsátjuk Szabó Dezsőnek a balra való szélső túzásait, de mi csak most, amikor már mindenkitől bocsánatot kapott, — utolsókul bocsátunk meg neki. Mi elnézzük a másik kilengését is, de ebben már elsőkul bocsátjuk meg féktelenkedését, mert egyszer a most még tapsoló, hogyvoltozó hivei is megbocsátani fognak Szabó Dezsőnek. Sietünk is a feloldozással, hogy legyen, aki megkezd a kiengesztelődést, mert a későbbi, eljövendő kor irodalomtörténetében már nem lesznek Szabó Dezsőnek személyes jó barátai, pajtásai, akik kimentsek, de mi most is, mint mindig, védjük őt, hogy író, még is írabb ő, mint ember és felsőfokon: lesz még (olykor már is az) örökébb érvényűen, empiriátlanul csak művész is, nem csupán néhol, később magát megcáfolóan, ha eltsitza a megalkuvásoktól.

Mint íróról is megvan azonban a kellő, nagy, komoly, szigorú, de őszinte, kifogásoló, de igazságos, áldásos erejű kritikánk. Nem hallgatjuk a legapróbb, alig lényeges hibáit sem (hogy sokszor — az Elsdort Faluról irt kritikámban idéztem is párat — germanizmusokban beszél, hogy Ady a Dál-kisaszszony násza c verséből elkölcsönzi ezt a sort: »... a nyár nagy kerítő« — ilyen alakban: »az este nagy kerítő«, stb. stb.) mint ahogy elismerjük legnagyobb érdemeit is. Nem irt róla soha olyan szépet az Uj Nemzedék, Uj lap, Magyarság, Nemzeti Ujság, Szózat, Virradat, — mint mi, mint én a Debreczeni Független Ujságban. Nem, mi nem vagyunk elfogultak, bár értékelné Szabó Dezső íráságát annyira ő maga, mint mi és lenne minden politikán túlnőve csak — író. Az irodalom nyerne vele, mi örül-nénk rajta.

Morvay Zoltán.

Fischer Adolf és fia

posztó-üzletében legolcsóbban vásárolhatja a legújabb tavaszi szöveteket férfiruhára, felöltőre és női kosztümrre!

— A muzeum husvétkor. A városi muzeum mindhárom osztálya, a történelmi és néprajzi, (Hatvan-utca 23), a képtári (Füvészkerti-utca 2) husvét első napján zárva marad; ellenben második napján a szokott időben, díjtalanul megtekinthető.

Kalapüzem

PIAC-UTCZA 9. SZÁM.
NŐI ÉS FÉRFI KALAPOK
ALAKÍTÁSA 3 NAP ALATT

Nagyszabású kereskedelmi tranzakció

A Kiskereskedők Arubeszerzési R. T. tőkeemelése.

Félévvel ezelőtt alakult meg Debrecenben a Kiskereskedők Arubeszerzési Részvénytársasága, amely egyesítette magában a debreceni és a nyíregyházi kiskereskedőket, ugys mint részvényeseket, ugys mint vevőket. Altruista elvek alapján alakult és ugyancsak altruista eszközökkel működött ez a részvénytársaság, céljaul tűzve ki, hogy tagjai részére nyereség nélkül, csupán az üzlet fentartási költségeit számítva hozzá a beszerzési árákhoz, juttasson árukat, ennek dacára igen jelentős eredményt ért el s fejlesztendő alatt 34 millió forgalomra tett szert. Működésének Debrecen és Nyíregyháza közgazdasági élete valóban megbecsulhetetlen hasznát látta, mert e részvénytársaság révén a kiskereskedők állandóan hozzájuthattak szükséges cikkeikhez és a legcsekélyebb fennakadás nélkül kielégíthették a közönség szükségleteit a legsúlyosabb beszerzési viszonyok között is.

A vállalat most fejlődésének új korszakához érkezett. Jövőjét sikerült olyan szilárd alapokra fektetni, hogy megingathatalan szilárdsággal állhat meg mindenféle konjunkturális eshetőséggel szemben és lehetővé teszi tagjainak, hogy a viszonyok bármilyen változása esetén is megfeleljenek hivatásuknak s épp olyan készséggel állhassanak a közönség rendelkezésére, mint a múltban.

A társaság lelkes vezérigazgatója és vezetősége ugyanis a közelmúlt napokban olyan tárgyalásokat folytatott, amelyek a vállalat érdekeit minden körülmények közt való biztosítására szolgáltak s e tárgyalások olyan megállapodásokra vezettek, amelyek a legteljesebb mértékben garantálják a vállalat megingathatalanságát s jövő fejlődésének gyönyörű perspektíváját vetítik elénk. Arról van szó röviden, hogy a Kiskereskedők Arubeszerzési Részvénytársasága szoros nexusba lépett a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak az országban legnagyobb árukereskedelmi üzletével. Ezzel a tranzakcióval kapcsolatban a Kiskereskedők Arubeszerzési R. T. már legközelebb 5 millió koronára emeli fel alapitóját, amely különben már teljesen jegyezve van s amelyből az említett országos intézet is igen jelentékeny összeget jegyzett. Ez a nexus egyébként már április 1-én a vezetőségben is érvényesülni fog, amennyiben elsőrangú, szakavatott, új vezető tisztviselőt delegál az országos intézet a jelenlegi vezetőség mellé. A vállalatnak ugy debreceni központjának, mint nyíregyházi fióktelepének vezetése új alpra lesz fektetve a tranzakció folytán.

Ki kell emelnünk, hogy Magyarországon éppen Debrecenben alakult meg az első ilyen, a kiskereskedők és a nagyközönség érdekeit egyaránt szolgáló részvénytársaság, amelynek eszméje és létesítése Krausz Bernát vezérigazgató érdeme, aki iránt a részvénytársaság osztatlan bizalommal viseltetik. A debreceni példa azonban már másutt is követésre talált. Ma már hasonló társaság szervezése iránt megindult az akció az ország más nagy városaiban, így Nagykanizsán és Szombathelyen is. Hogy

Angol gyapjuszövet különlegességeiben

nagy választék Feldheim Testvérek posztóáruházában, Király-utca 4. sz. alatt
Az előírt árákhoz 30 százalékos rekedmény

a debreceni alakulás már annyira megerősödött, hogy jövő fejlődését a fentebb említett tranzakció folytán erősen alátámasztotta, azt közgazdasági életünk regenerálásának igen érdekes és örövendetes színterét gyanánt tekinthetjük.

Szilárdolás a tőzsdei magánforgalomban

A tőzsdei magánforgalomban úgy a valutákban, mint az értékpapirokban megszilárdult az irányzat.

Márkában kötöttek 510-520, Dollár 305-322, Arany 920-960, sokol 405-420, lei 4-415, bécsi kifizetés 46-49.

Egyes értékpapírok iránt élénk kereslet volt. Így Rimamurányit keresték elővételi jog nélkül 2800 koronáért, Kohó 3800, Lichtig 1775, Orsz. fa 1800. A papírokra csak pénz volt, a kínálat minimális.

Zürich, márc. 26. A devizapiac nagycsúfirtól husvét után keddig szünetet tart.

HIREK.

A debreceni árvizsgáló bizottságnak a husarak leszorításánál megnyilvánult erélyes közbelépése jótékonyan érezteti hatását az elsőrendű közszükségleti cikkek egész sorozatánál. Hátrányos következménye pillanatnyilag a debreceni árvizsgáló bizottság akciójának az, hogy a debreceni leszorított árak messzi vidékekről idecsábítják különösen az élőállatkereskedőket, akik itt-olcsón összevásárolják az élő állatokat és olyan helyeken értékesítik, ahol nincs maximális ár. Hogy ezt a hátrányt is kiküszöbölje, a debreceni árvizsgáló bizottság eddig hozott összes határozatát felterjesztette az országos központi árvizsgáló bizottsághoz, hogy azokat az OKAB országosan érvényesíthesse.

Elhunyt főszolgabíró. Szunyogh Ferenc, Szabolcs megye nyírbátori járásának főszolgabírója, Szabolcs megye tisztikarának egyik értékes és közszeretetének örvendő tagja, 41 éves korában elhunyt. Halála nemcsak Szabolcs megyében keltett általános részvétet, hanem Debrecenben is, ahol az előkelő társasággal sűrűn érintkezett.

Hajdumegye is ruhát árul. Irtunk már róla, hogy Szabolcs megye nemrégiben 36 millió korona értékű férfi ruháneműt vásárolt a lakosság szükségletére. Most Hajdumegye is követte ezt a példát, 11 millió korona értékű férfi ruháneműt vásárolt a piaci áraknál 25-30 százalékkal olcsóbban. A ruhákat a megye lakosainak szánták, egyrészt az azonban Debrecenben fogják kiárúsítani a Simonffy-utcai városi bérházban rendelkezésükre bocsátott üzlethelyiségben.

Házasság. Rózsa Endre és Mandel Manyi e hó 22-én Budapesten házasságot kötöttek. (Mindkét külön értesítés helyett).

Eljegyzés. Desser Zoltán eljegyezte Adlovics Bözsikét Debrecenben.

Eljegyzés. Róth Szerénkét Debrecenből eljegyezte Bíró Sándor Miskolc-Nagykároly.

Eljegyzés. Várady Sándor városi tb. aljegyző eljegyezte Kiss Bözsikét.

A „Nyukosz” orgonahangversenye. Ertesítjük a város közönségét, hogy folyó évi április hó 5-én, d. u. 4 órai kezdettel a Kossuth-utcai református templomban orgonahangversenyt óhajunk tartani a nyugállományu

Fel akarták robbantani az olasz miniszterelnök vonatát

A livornoi vasuti hid a levegőbe repült — 20 halott és 93 sebesült a milanoi színházi bombamerénylet áldozata

Róma, márc. 27. Péntekre virradó éjjel bombamerénylet követte el Livorno határában. Felrobbantották a vasuti hidat, közvetlenül a római gyorsvonat előtt, amelyen Giolitti miniszterelnök husvétipihenőre akart utazni. A miniszterelnök azonban nem erre, hanem a második gyorsvonatra szállt, amiről a merénylőknek sejtelmük sem volt.

Pénteken a római gyorsvonat átrobogása előtt robbant fel a bomba és teljesen rombadöntötte a livornoi vasuti hidat. A vonatnak nem történt baja és az utasok csak később értesültek a merényletről, amikor a gyorsvonat nyílt pályán megállt. A római rendőrség neszt vette, hogy merénylet készül és ezért végig az egész utvonalon a vasuti pálya mentén a királyi gárdacsapat őrségei voltak felállítva. A tettesek nyomtalanul eltűntek.

Bécs, márc. 26. A *Neues Wiener Journal* jelenti Milanóból: A milanoi színház ellen elkövetett bombamerénylet sebe-

sültjeinek számát még nem lehetett pontosan megállapítani. Körülbelül 93 ember sebesült meg. Az éjszaka folyamán 13 sebesült meghaladja a huszát.

Bécs, márc. 26. A *Corriere della Sera* jelenti: Genovában tegnap éjjel egy órákor bombát vetettek el egy Spada-utcai ház előtt, néhány perccel később pedig a Margherita-színház balszárnya előtt. A rendőrség letartóztatott bűnrészesség gyanúja miatt több külföldi kommunistát, közöttük négy németet is.

Bécs, március 26. Milanóból jelentik: Felsőolaszország sok helyiségében a szocialisták ismét véres harcokat vívtak a faszistákkal. A legtöbb helyen szétrombolták a munkások és a faszisták otthonait. Mindenütt több halott és sebesült volt. Tegnap a kora reggeli órákban a faszisták az *Avanti* tegnap befejezett új épületét felgyújtották. A négyemeletes épület félelemleltig leégett.

A ref. leánynevelő intézet mindenik tagozatában — leányközépskola, tanítóképző, polgári és elemi iskola — március 30-án, szerdán megkezdődik a tanítás.

Leégett az olmuői radioállomás. Prágából jelentik: A »Tribuna« közli, hogy az olmuői radioállomás a földig leégett.

Ipari munkaközvetítés. A debreceni hatósági munkaközvetítőnél foglalkozást kaphat 89 szakmunkás férfi, 6 segédmunkás férfi, 36 nő. Foglalkozást keresnek: szakmunkás férfi 85, nő 2, segédmunkás férfi 41, nő 1, tanoncul keresnek 2.

Ujdonság! Tavasz sportkabátok serdülő leánykák és hölgyek részére Hymalaja-kelméből pasztel divat színekben 2500 koronáért kaphatók a Rózsa-áruházban.

Ch. Perczel Carola tanítványainak mai táncmulatsága az Arany Bika-szálloda kistermében éjféljéig tart, melyre volt tanítványait ezuttal is meghívja.

Sómalmomban finom örlött só block nélkül korlátlan mennyiségben beszerezhető. — Honig.

A Margit-fürdő modern hidegvíz gyógyintézete április közepén nyílik meg. A gőzfürdő összes termei nagypéntektől kezdve nyitva vannak.

Az olcsósági hullámot akkor élvézi, ha szükségleteit az Arany Bika Divatházban fedezi. Valódi angol férfi és női szövetek, fehérneműk harisnya és pipercikkek nagy választékban.

Budapesti tőzsde-almanach 1921. évre megjelent s kapható a Hegedüs és Sándor rt. könyvkereskedésében.

Sapkaközpontnál (Simonffy-utca 5.) katonai és civilsapkákat készíten és csináltatva legolcsóbban kaphat.

Jablonszky né szőnyeg-és gobelinszővő tanfolyama április 1-én megnyílik. Beiratkozásokat eszközöl lakásán, József kir. herceg-u. 40.

A már leszállított árakban kaphatók a legfinomabb angol gyapjuszövetek Kupfer és társánál, Kistemplombázár.

Központi festőintézet legszebben fest, tisztít ruhákat, ugyszintén fehérneműt, nyolc nap alatt, Varga-utca 1.

Die Dame husvéti száma megérkezett s kapható a Hegedüs és Sándor irod. rt. könyvkereskedésében.

Brüll S. fogmüsterme Piac-utca 72. (Deák Ferenc-utca sarok) szájpaddáslás nélküli műfogak, foghuzás, fogtömés, mérsékelt árak.

Ertesítjük a tisztelt varróipart üző vevőinket, hogy immár sikerült külföldi gyaráinkból különféle ipari gépeket, u. m. bal-karu Cylinder 31. és 16-os Central-Bobbin szabó-gépek, valamint az összes családi gépekből behozni, amelyek t. vevőinknek rendelkezésükre állnak. Kaphatók most már mindenféle varrógép-alkatrészek, kellekek és tűk. Javításokat és szereléseket pontosan és szolid árban eszközölünk. Tisztelettel Singer varrógép R. T. Piac-utca 49.

Frank Sándor női divatüzletében Opal bluzok 400 koronától feljebb, ugyszintén kosztümök, szövet, trico selyem és grenadin ruhák, leányka Neumann-ruhák, selymek és szövetek nagy választékban. Olcsó árak!

Sapkát már én csak a sapkagyártási vállalatnál csináltatok, vagy készen veszek Széchenyi-utca 16.

Kereskedő Urak! Rövidárut legolcsóbban vásárolhatunk Leitner és Römer rövidáru nagykereskedőnél, Hatvan-utca 2.

Dinamó gépeket, kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladok, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreczeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

Blous-ujdonságok érkeztek nagy választékban Rubin Farkas övegye divatáru üzletébe Kossuth-utca 15. Kontsek-ház.

Hölgyek egészségének megővésére Késmárky-féle haskóto nélkülözhetetlen, egyedüli készítője Goldstein Karolina, Miklós-utca 5.

Gregor férfiszabó elsőrendű divatos szabású öltönyöket és felöltöket pontos időre és jutányos árak mellett készít, Darabos-utca 35.

Tavaszi öltönyöket, felöltöket a legújabb divat szerint készít jutányos árak mellett a Férfiszabó Kísiparosok Társulata Debrecen, Király-utca 4. Szövet-ujdonságok rak-táron.

SZÍNHÁZ.

Az utolsó csók

(Echegaray drámájának bemutatója)

Nemcsak a budapesti bemutatón, hanem a debreczeni is kiderült, hogy Echegaray, a nyolcvanas évek rendkívüli sikereinek ura, a mai közönségre már nincs azzal a hatással, még vidéken sem, amivel negyven évvel ezelőtt megrikatta, lelkesítette, megdöbbentette és játéktárgyává tette a színházjáráro publikumot. Az a mi szemünkben már furcsán irreális világ, amelyben Echegaray színművei lejátszódnak, ma már teljesen a múlté és csak a máznak egy nagy művésze tehetné meg, hogy ezt a világot a művészet szabadságával ismét élénk varázsolja. A tegnap bármily kitűnő mesterembere is, Echegaray is, ha nem is fantasztikus, de sok tekintetben különös vendég lehet már csak a mi társadalmunkban, csodálkozunk furcsa hevülésein, avult észjárásán, néha talán jóleső emlékek érzése is kel bennünk, de hatni már nem hat, irányítani nem képes és hiába feszíti meg erejét, hogy érzelmeink felett olyan korlátlanul urrá legyen, mint negyven év előtti eleinknél.

»Az utolsó csók« miben sem különbözik Echegaray többi színműveitől és így erre a darabra is mindenben áll, ami a többire. Egy hamis szenvedély, amely még spanyol viszonyok közt is bajosan elképzel-

hető, az alapja a darab cselekményének, egy hamis helyzet, amit a társadalmi élet negyven év előtt sem ismert, okozza a bonyodalmat és egy tragikus véletlenség, tehát nem a cselekményből és a jelleméből folyó, hanem a vak sors adta epilógus fejezi be megdöbbentő módon a drámát.

Az előadással kapcsolatosan sok jót mondhatunk Dörgey Jolánról, aki a játék széles skáláját tudta a szerep széles érzékskálájának szolgáltatásába állítani. Megjelenése kissé fiatalos volt ugyan a szerephez képest, de szépsége és tiszta nemessége jobban indokolta azt a féktelen szenvedélyt, amit egy férfiban felkeltett, mint maga az író, aki erre különben nem is fordított sok gondot. Hangja, mozdulatai uralkodtak a színpadon, a harmadik felvonás nagy jelenetében, a megcsalt férj előtt leomolva, hang nélkül sírva, sápadtan a bűntudattól, belefáradva a saját szenvedéseibe, elsőrangú művészi teljesítmény örömeivel szolgált. Szendrő spanyolosan heves volt, csak mozdulataiban lesz egyre medorosabb. Bánhi dy képtelen szerepéből igyekezett emberit, realitást formálni, nem az ő hibája, ha nem sikerült teljesen; kis szerepében is kellemes színpadi eredményeket mutatott Csolnakosyné és László Gyula. Székely Zizi kis leánynak tulságosan nagy leány volt, nagy leánynak tulságosan fiatalos, hangja, játéka csak megerősítése annak a színpadi igazságnak, hogy a naívasághoz sok rafinéria kell.

„A mi falunk». A Csokonai-színház legközelebbi újdonsága Than Gyula szerkesztőnek „A mi falunk» című énekes, táncos népszínműve lesz, amelyre már lelkesen készül a színtársulat. A népszínmű sok, érdekes és népes jelenése mellett több szép magyar táncot is magában foglal s különösebb tetszéssel kecsegtet, hangulatos sok új magyar nótája, amelyek jórészt Bodán Margit éneкли.

Legszebb húsvéti meglepetés és kellemes szórakoztató a Színházi Híradó Családi Kör szenzációs húsvéti ünnepi száma 64 oldal terjedelemben, nagyszerű irodalmi és színházi közleményekkel, több mint ötven szöveggözüti képpel, műmelléklettel és gyönyörű címlappal, csoda olcsón. 10 koronáért mindenütt kapható.

A színházi irodák hírei:

Vasárnap d. u. Mánás Miska Budai Ilonkával, este pedig A falu rossza kerül színre. Hétfőn d. u. A csikós, este pedig A kékszakálu herceg kerül színre.

Kedden lesz A mi falunk bemutatója bérletszünetben.

Xa-Xa negyedik befejező rész ma utoljára az Urániában. Holnap, hétfőn »Az áldozat, egy asszony tragédiája négy felvonásban, Pola Negri főszereplésével. Jegyelővétel délelőtt.

Koldus és Királyi, Mark Twain regényét ma utoljára mutatja be az Apolló. Holnap, hétfőn Paul Wege-ner főszereplésével »Sumurun» című hat felvonásos keleti filmjáték. Jegyelővétel délelőtt.

Judás fia, fantasztikus filmregény 6 felvonásban, Igalits Sandy és Törzs Jenő főszereplésével ma és holnap az Arany Bika moziban. Jegyelővétel délelőtt.

Ch. Perrottel Carola az új tánc-kolonokai Lombaton, április 2-án kezd meg; beiratkozások lakásán az Urániában.

Felolós szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT

Kiadó:
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv. társ.

Szabadalmazott
Bélyegzők
megrendelhetők kizárólag
Bethlen-u 27. sz.

Kalapokat és sapkákat
legolcsóbban kaphat és
modell után alakítok
Schimmer Mórné
Debrecen, Piac-u. 2.

A Debreceni Vas- és Réz-
butorgyár Részvénytársaság
gyártmányai, ugyszintén
szabadalmazott
kocsiülései

beszerezhetők minden vas- és
butorkereskedő cégnél, ha pe-
dig e cégeknek nem volna-
kaphatók, közvetlen a

gyártelepen is
Ispotály-utca
mérésékelt gyári szabott árakon.
Telefon 646.

Északnémetországi
Quedlinburgi
répamagvak!

szavatolva fajazonos-
ságot és csiraképes-
ségért legolcsóbban be-
szerezhetők

Ullmann Salamon Keresk. R. T.-nál
DEBRECEN,
Piac-utca 69.
Vármegyeházával szemben.

Nagy gépjavitó
ipartelep. Vértessy Tetsvérek

TELEFON INTÉZKEDÉS 1-34. **HATVAN-UTCA 53. SZÁM.**

A nyári szezonra vállal mindenféle gazdasági gépjavitást, cséplőgép, locomobil, arató-, vető- és szántógépeket. Malomszerelést, magánjáró átalakításokat. Autogón-heggesztést jutányosan eszközölünk. Meghívásra vidékre is kimegyünk.

Rövidárúk,
harisnyák
és kézműárúk
leszállított árakban

Schön Arthur
nagykereskedésében,
CSAPÓ-UTCA 4. SZÁM

**Minden szépség-
hibát**
eltüntet

„KLEOPATRA”

kozmetikai intézet, hölgyfodrászat és
manikűr szalon **Simonffy-utca 7. szám.**

Alföldi Takarékpénztár

Debreczenben, Ferencz József-ut 16. szám.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete.
Alaptőke 4 millió korona, tartalékok 2.800.000 K.

Betétállomány
40 millió K.

Betétállomány
40 millió K.

Alapított
1872. évben

Üzletágai:

Takarékbetétek, csekkszámok, váltóteszámító-
lás, törlesztéses és jelzálog-kölcsönök. Értékpa-
pirok és külföldi pénzek vétele és eladása, tőzs-
dei megbízások, hitelek bel- és külföldre. Elő-
legek értékpapirokra és árukra. Saját áruraktár.

Affiliált intézetei: Kereskedelmi és Iparbank R.-T.
Nyiregyháza, Nagykárolyi Ipar- és Kereskedelmi Bank
R.-T., Gazdasági Bank R.-T. Hajduszoboszló, Hajdunánási
Gazdasági Bank R.-T., Kábai Takarékpénztár R.-T., Nád-
udvari Takarékpénztár Részvénytársaság.

Schuschitzky János és Társa
szénnagykereskedés
Debrecen, Szent Anna-utca 7.

Ajánlunk azonnali szállításra
porosz és belföldi
kőszén és koksot.
I-a száraz import
bükkhasábos tüzfát
Malomberendezési
anyagokat.

Telefon 12-48, 12-62.

Telefon 12-48, 12-62.

Markovits Ignác

bankírodája és áru-
bizományi üzlete

Piac-u. 63. Félégyházy mellett

Dollár, lei, sokol stb. Helybeli
pénzüntéti és iparvállalati
részvények vétele és eladása.

Árubizományi képviselő.
Legelőnyösebben vállal osztrák
és cseh-szlovák kifizeté-
téseket. Elfogad megbízásokat
értékpapírok, pénznemek, áruk
vételére és eladására.

Rézgálic,

elsőrendű minőségű, 98/99%-os,
Hungária gyártmányu, nagyban
és kicsinyben jutányos áron kap-
ható Tiszavidéki Mezőgazdák
Szövetkezeténél, Király-u. 21.

Arverési hirdetmény

Közírré teszem, hogy az Alföldi
Takarékpénztár Debrecenben rak-
tárállalatánál 2571. számú raktár-
jegyen elhelyezett 3 láda 40 darab
bruttó 360 kilogramm súlyu zsiros
marha-bőr Nagy József debreceni
(Vigkedvő Mihály-utca 29) lakos ve-
szélyére és költségére s ugyanott
2473. számú raktárjegyen elhelyezett
16 bál 1430 kilogramm súlyu nyomó-
papír Balassa Sándor debreceni
(Csapó-utca 10.) lakos veszélyére és
költségére Debrecenben Pesti-utca 2.
szám alatt folyó hó 29. huszon-
kilencedik napján délután fél-
négyszáz órakor közbenjöttöm mellett
megtartandó nyilvános árverésen a
legelőnyösebb ajánlatot a vételár és III.
fokozat szerinti vételi illeték azonnali
készpénzben való lefizetése el-
lenében elfogadtnak.

Debrecen, 1921. március hó 24.

Dr. Mándi András

mint Dr. Lintner Sándor deb-
receni kir. közjegyzőnek a
debreceni kir. közjegyzői ka-
mára 19-1920. számú ren-
delvényével kirendelt helyet-
tese.

Figyelem!

mert csak egyszer jelenik meg.
Ha Pestre megy, ne felejtse el
perzsaszőnyegét felvinni, mert
azt a Vacuum rendszerű vál-
lalat Méder és Huszár törv-
székileg bej. cég Nagydiófa-u. 22.
(a Rókus-köri közlemben) pormenté-
sítés, művészi javítás, mosás, vasalás,
molyirtás stb. által teljesen újja teszi.
Hibás szőnyegek vétele. Alkalmi eladás.
Beraktározás. Házi Vacuum-gépek mű-
szaki osztálya.

Balatonmelléki borgazdaság pincészete

Központi iroda: BUDAPET,
Teréz-körút 9.

Palackbor különlegességei

Chateau fehér, Furmint, Musko-
tály, szekszárdi vörös Rizling,
valamint Tokaji asszu és Sza-
morodni borok legjutányosabb
árban, elsőrangú faszborok
hordóban is.

Megrendelhető fenti cég kép-
viselőjénél:

Trebits Ignác Ügynökség
DEBRECZEN, Csók-utca 3.

Kék zománc-edény

és egyéb vasáru cikkek legelőnyösebben beszerezhetők
FRIED R. vaskereskedőnél Debreczen, Csapó-utca 18. sz.

Gépjárműre

(minden malmi és magánjáró
alkatrészekre stb.) megrende-
lést elfogadunk, azok szállítását
pár napon belül eszközöljük.

Kereskedelmi öntvényeket

(tűzhely lapokat 12"-24"-ig,
kieg. lapokat, kereteket, tűz-
rácsokat és konyhalabákat);
1921-es hitelesítésű

öntöttvas sulyokat, kasa- malmot és hajalóköjéretet

köppaddal, összes tartozékaival, főtrans-
missióval, vagy anélkül, felszerelve és
üzembe helyezve, borsajtókat (külön-
böző típusu), szőlőzúzókat (hengeres
és kupos), szecska- és répavágókat,
tengerimorzsoló és darálókat, olaj-
malmi pörkölőket, zúzókat, meg-
munkált sziljtárcsákat (minden mé-
retben 1 és 2 részűt), megmunkált
csapágyakat (gyűrűs kenésűt), meg-
munkált kuplungokat, mindenfajta
mezőgazdasági gépjárműalkatrészeket
(ekefejek, eketalyigaágak, kapakere-
kek, vetőgépjárműalkatrészek, malmi zsák-
talyigakerekek és csapágyak, kocsifel-
hágók) raktárról azonnal szállítunk.

Hengerrovatkolást előnyös fel-
tétel mellett azonnal eszközölünk.

Hajdumegyei Vasöntőde és Gépgyár
Debrecen, Újvárosi-ut 5. (Csapatkórház mellett.)

Interurbán telefon 14-01.

תנאים :: poharak,
eszeigok legelőnyösebben
beszerezhetők
Sichermann Sámuel
üzletében Piac-utca 81. sz.

Gótsch Sándor

bankírodája Debrecen,
Piac-utca 38. szám, 1.
emelet. Fő posta mellett

Idegen pénzek vétele
és eladása. Helybeli
pénzüntéti és iparváll-
alati részvények vétele
és eladása. - Tőzsdéi
megbízásokat s külföldi
kifizetéseket legelőnyö-
sebben lebonyolítok!

Telefon Interurbán 7-95.

Mindentéle

lakatos szakmába vágó munkát
elvégeztet.

Új tűzhelyek és kályhák
állandóan raktáron.

FEKETE LAJOS
lakatosmester
PIAC-UTCA 66. SZÁM

Mész, cement és fedél-
cserep jutányosan beszerezhető
Weisznál,
Boeska-tér 2. sz.
a DMKE-vel szemben.

Gyönyörű ::
antilop betétes

gyermekcipők

kitűnő minőség-
ben 26-30 számig
480-550 K-ig
DR. HEGEDÜSNÉ

Gyermek-divatházában
Simonffy-utca
2. szám alatt

6231/1921.

Hirdetmény

A városi tanács a 214/1920. b. gy.
számú szabályrendelet 9. §-a alapján
közírré teszi, hogy a városi kert-
segekre vonatkozólag a telekértékdó
kivetési munkálata az 1919, 1920. és
1921. évekre elkészült és számvevő-
ségi megvizsgálás után a f. évi április
hó 1-től kezdődőleg 30 napra a
városi adóhivatalnál közzemlére lesz
kitéve.

Amidőn a városi tanács ezt közli,
egyben jelzi, hogy ezen határidő
alatt a megállapított telekérték és a
kivetett adóösszege ellen a városi ta-
nácshoz felszólamlással lehet élni.

Felszólamlással a tiszti főügyész
és minden érdekelt fél élhet és pe-
dig nemcsak az ő terhére, hanem
másnak a terhére megállapított te-
lekérték ellen is.

Annak a felszólamlásnak, amely a
felszólamlással élő és tulajdonos tár-
sai, illetőleg a többi hasznélvező,
vagy örökberelő terhére történt meg-
állapítás ellen irányul, halasztó ha-
tálya van.

Debrecen, 1921 március 24-én.

A városi tanács.

Ujjonnan termelt, elsőrendű hatásu,
kipróbált és államilag ellenőrzött

sertéspestis elleni (sertésvész) szérumot

bármilyen mennyiségben expedíál a Laboratorium Védőoltóanyagok Termelésére R.-T. Budapest, IX., Lónyay-utca 18b.

Van szerencsénk t. vevőinket, valamint a vendéglő- és kávéháztulajdonosokat tisztelettel értesíteni, hogy a

„Csillaghegyi Forrásvíz”

képviselőjét és egyedárusítását Hajdu- és Szabolcs-vármegyékre átvettük.

Fűszerkereskedelmi Részv.-társ.
Debreczen, Piac-utca 41. sz.

Debreceni Faipar Részvény- társaság.

Butorgyár:

Készít hálószoza- és ebédlőberendezéseket a legmodernebb és legizlésebb kivitelben, műbutókat, valamint tömegbutorokat.
Telefon 544.

Épületfa-osztály:

Raktáron tart mindenféle asztalosárut, építőanyagot és tetőfedőanyagokat.
Telefon 511.

Tűzifa-osztály:

Ajánl elsőrendű tűzifát felvágva, házhoz szállítva. Köszönet kisebb és nagyobb mennyiségekben.
Telefon 156.

Betoncserép Kutgyűrűk

hidesővek, márványmozaik és kerámit lapok kaphatók ::

KRAUSZ cementárugyárában
Kishegyesi-ut 2. Kisállomás mellett.
TELEFON 307. :: TELEFON 307.

Hungária hengermalom

:: részvénytársaság ::

Elfogad vándorlásra és darálásra mindennemű terményt. - Eszközök köles és árpa hántolást. Az őrlésre, darálásra vagy hántolásra behozott terményt mindenkinek azonnal felőrli, vagy kíváncsra kész áruval becsereéli :: :: :: :: ::

Éjjel-nappal üzemben!!
Lelkiismeretes és pontos kiszolgálás!!!

LEICHTMANN ZOLTÁN

kézműáru nagykereskedése, Debreczen, Király-utca 2. szám alatt megnyit. :: :: :: :: Fővárosi árak!

APRÓ HIRDETÉSEK

Férfi-
női kalapok javítását, festését vállalja Beliczay kalapos, Piac-utca 38., háttul az udvarban.

Kiválóan
szép három csillár eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Elcserezném
a főtérhez közel levő két kisebb szobából álló lakásomat olyan két nagyobb szobából álló lakással (lehet egész ház is), hol sertést és aprójószágot lehet tartani. — Címet kérem a kiadóban beadni.

Harisnyatejelés
3 párból 2 párt, ugyszintén trikóból harisnyát olcsón, pontosan készítek. Kossuth-utca 58.

Plüsszérozást,
gouvrifrozást harangszoknyákból is készít Farkas Bella, Arany János-u. 20.

Keréktalpak,
küllök, asztalos munkák bérvágását vállalja Paulo és Sztrelko hordóüzeme Miklós-u. 53.

Aranyat,
ezüstöt, briliánsokat magas napi áron vesz Bródi Miklós ékszerész, Piac-utca 37. Kistemplom bazar.

Fehérneműt,
gyermekruhát, harisnyatejelést jutányosan készítek. Filé munka készítését és tanítását vállalom. Csapó-utca 35. udvarban jobbra.

Gyümölcsös
bérbe kerestetik. Cím a kiadóban.

Magyar gyors- és vltalrás tanítását elvállalom. Cím a kiadóhivatalban.

Elveszett

a Darabos-utcától a Piac- és Széchenyi-utcán át egy zöld seiyem pongyola. Megtaláló jutalom ellenében szolgáltatassa be Szepességi-utca 30. szám alá, keresztépületbe.

Német nyelv oktatást elválllok. Cím a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szög 15 korona, minden további szó 1-50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szög 20—, minden további szó K 2—
Vaslag betűkből szedett szavak kétszeresen számítanak.

POSTA.

30 éves
korrekt uriember 18-20 éves urileány tisztességes ismeretséget keresi. Jelige „N. N.” — A levelet a kiadóba kérem.

Két fiatal
urileány egyéb szórakozás hiányában keresi két intelligens fiatalember ismeretséget, kik sétapartneréik lennének. Kölcsonös megletszés esetén házasságról is lehet szó. Jelige „20-22.”

24 éves,
magas termetű, szépnek mondott barna leány férjhez menne jobb iparoshoz vagy kereskedőhöz, ki hozományra nem reflektál. Csakis teljesen komoly ajánlatot a kiadóba kér. „Hitves” jelígre.

VÉTEL.

Aranyat,
hamislogakat, brilliánsokat a legmagasabb napi árrban veszek
Schiffmann
ékszerész, Piac-u. 67.
Frohner-szálloda épület

Jókal
összes műveit 100 kötetben megvételre keres
Acél antiquáriuma, Piac-utca 24.

Ólomot,
ólomcsöveket, ólomédényeket és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. — Cim a kiadóhivatalban.

ELADÁS.

Óra
javítások legolcsóbban jótállással. Törött aranyat legmagasabb papíron veszek, Klein Etlás órás, Csapó-utca 19.

Kátránypapír

valódi
Bőrlemez
Múpala
Kátrány
mész, cement, gipsz, nádfonat, budaföld és folyam homok legolcsóbban kapható
Bethlen-utca 23.

Női,
férfi és gyermek harisnyák minden színben kaphatók a Nemzeti Nagy Bazárban. Csapó-utca és Degenfeld-tér sarok.

Cserép, faragott, fűrészelt épületek, — deszka 2, — 3, — zsindely, lécz, drugár, fedéllemez kapható
Mező Armin
fatelepen. — Wesselényi-tér 6. Bertalom mellett. —

Mindentéle
új és használt butorok legolcsóbban beszerezhetőek Piac-utca 37. (Kis-templombazár.)

Egy nagy
asztal-sparhelt
sürgősen
eladó!
Fehérlő vendéglő Hunyadi-u. 1.

Tűzfűtő
aprítva, valamint szálaban megrendelésre azonnal házhoz szállít. Unió tüzfűtőtelep, Ispotyátelep 1. Telefon 779.

PALA,
mész, gipsz, cement, kátránypapír, mosaiklap, — cementlap, cserép, betoncsövek állandóan kaphatók

Singer
és Társa
Vár-utca 7. sz.

Megérkeztek
legújabb divat szövetek Moskovits uri szabó üzletébe, Hatvan-utca 5.

Parti cipők,
harisnyák mélyen leszállított olcsó árrban kaphatók Weisz Ignácnál, — Piac utca 73.

Szabó János
uriszabóságában, Püspöki-palota, a Nagytemplommal szemben mérték-
öltönyök
készülnek
4600 kor.-tól feljebb

Eladó
új és használt butorok. József királyi herceg-u. 20. szám.

Mezőgazdasági
gépek
gépalkatrészek, leg-erősebb — hajdusági gazdasági szekerék, szekeralkatrészek — és mindennemű gazdasági eszköz
Rabmer Sándornál,
Debrecen, Piac 43.

Tanyásbirtok
27 hold bérbeadó, azonnal átvehető. Értekezni dr. Sajónál, Kossuth-u. 7., II. emelet.

Máv. kerékszet telepen
vasutas sporttelep mellett f. hó 30-án, — szerdán délután, különféle
diszfák és
diszcserjék
kerülnek eladásra.

XA—XA

Most jelent meg!
Szenzációs filmtörténet könyvalakban. —
Ára: 11-50 korona.

XA-XA

Kalandos történet az afrikai meseországban Kapható Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében, Piac-u. 34.

XA—XA

Szép
szalenesillár eladó. — Hatvan-utca — Egyházi bérpala) I. em. 3. sz. alatt.

Transmissióhoz
való két felső kerék eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fiu- és leány
swetter garnitúrák
nagy választékban kaphatók:
dr. Hegedűs
gyermekdivatházában
SIMONFFY-UTCA 2.

2 darab
teljesen új szövetöltöny, jó erős, rendkívül olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Tiszta
egész ives
makulatura
(ujéggapír) kapható 5 és 10 kilós csomagokban a kiadóhivatalban. Piac-u. 49.

Abronszvas,
teljesen új, kgr.-ként 20 K-ért kapható a kiadóhivatalban.

Eladó
2 darab egyenlő, kétajtós fényezett ruhaszekrény jókarban, megtekinthető déli 2-3-ig. Held, Magos-utca 12.

Cimbalom,
pedálos, igen szép, jutányosan eladó. — Cim a kiadóban.

Piac-utca
9.

Halapüzem

5 mm. árpa
eladó. Cim a kiadóban.
Eladó
egy modern fűrdőszoba berendezés, új asztali és tornyos tűzhelyek. Menekülteknek 15%. Árengedmény. Hatvan-utca 64

Fűszer-
heroskedő: fűszerműve:
Retorta faszén
csomagolva kapható
Grünfeldnél
Csapó-u. 16. Telefon 982.

Sós szalonna
szép názi, körülbelül 25-30 kgr., kgr.-ként 85 kor-ért eladó. Esőleg két három tételben is. — Cim: Atilla-tér 4.

Írógép
„Adler”
eladó.
„Mercur” Írógép-vállalat, Ferenc József-tér 58. Telefon 6-40.

Nyárta
csemete százával, száraz akácfa szerszámmak, — napraforgó, köles vetőmagvaknak eladó. Hajnal Samu, Bikabérbáz

Szőlőkaró
legjutányosabb áron — kapható Allódi raktár-vállalat telepen, Pesti-utca 2. szám.

Aranyat,
mindenfélé ezüstöt, brilliantot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, 1. emelet.

Lapkihordó
asszony felvétetik
lapunk kiadóhivatalában,
PIAC-U. 49. SZ.

Parlekt
gyors- és gépirónó, német nyelvismerettel, állandó alkalmazást nyer Cim a kiadóhivatalban.

Leányok
felvétetnek
Piac-utca 49. sz.
II. udvar.

PAPLANVARRODÁMBA
új fehér vatta, glottok selymek nagy választéka érkezett. Rendelésre készítek gyapju- és pehely paplanokat. — Alakítok, frissítok. Ócska vattát, paplanok, veszek

DEBRECZENI LAJOS,
KOSSUTH-UTCA 11. SZ.

Kifutó fiu
jó fizetéssel felvétetik a Debreczeni Független Újság kiadóhivatalában
Piac-u. 49.

Könyvkötő tanuló
és egy tanuló leány a Hegedűs és Sándor r.t. könyvkötészetébe fizetéssel felvétetik. Piac-u. 49.

A legolcsóbban
költöztet
és fuvaroz
Zákány József
szállítási irodasja, PIACTUCA 43. SZ.

Tarka-
és fehérúruha varrását, javítását, feldolozását a legjutányosab árrban vállalom, házhöz is elme-gyek. Homok-utca 4. sz., ajtó 3.

Saját készítményű
bőröndök,
retikülök,
péncz-
és melltárcák
a legolcsóbban beszerezhetőek:
Feuerman
bőröndös, Piac 44.

„TECTUM”

Tetőfedő részvénytársaság Hajdu, Szabolcs m.-i vezérképviselője: Piac-utca 63. Kereskedelmi iroda.
Készít kátrányos fedéllemez lefedéseket, azok javítását, facement, pala, cserép fedéseket és javításokat. Kérjen árajánlatot!!!

Szőlő
gyümölcsössel bérbe kerestetik. Cim a kiadóban.

7 éves
kis fiu mellé intelligens német — vagy magyar kisasszonyt keresek, aki a háziidőgokban is segédkezik másik leány mellett. Geiger Vilmos, Piac-u. 77., II. em. 7.

Debreczenben olcsóbb lett
a liba,
120 korona
kilója frissen vágva
Lusztignál,
Arany János-utca 52. szám alatt, hol kaphat mindennap friss libahúst, libabőrt és zsírt legolcsóbb árrban.

Takarítónőt
keresek, aki a parkett vizolásban járatos, 3-4 napra. Geiger Vilmos, Piac-utca 77., II. emelet 7.

Rankai Gyula
bank- és ingatlan irodája Debrecen, Degenfeld-tér 6. (Kenyérfiac. Telefon 209.
Főközlét: Piac-utca 67. sz. Telefon 407.

Dollár
és mindenféle idegen pénzek vétele és eladása, esekk beváltás, idegen kifizetések. Ingatlanok közvetítése.

Mindenes
tőzönő jó bizonyítványokkal kerestetik április 1-re. — Cim a kiadóhivatalban.

Női és férfi-
kalapok fes-
tése és díj-
alakítása:

8
nap alatt!!!

Mihalov
»Kigyó« gy...

Bel- és gyóg...
külö...
gek na...
tára...
helye...
tára...
HOL...
GYO...
CSEPP

Debreczen,

Klinge

cim...
Piac...

Elvállal izlése...
szítését üvegre...
dogra és fára. P...

„TUL

Női kala...
festés, v...
alakítás...

PIAC-UTCA

Könyv

és egy...
legmag...

Aczél

modern...
Első Tak...

Kivánatra...
gyek me...

Miután...
árrban sz...
allhatun...

Debreczen

Mihalovits Jenő

»Kigyó« gyógyszertára

Bel- és külföldi
gyógyszerek
különlegessé-
gek nagy rak-
tára. - Készítő
helye s főrak-
tára a híres
HOLLANDI
GYOMOR-
CSEPPEKNEK

Debreczen, Piac-utca 33.

Klinger József

címfestő
Piac-u. 38.

Elvállal izléses címtáblák ké-
szítését üvegre, vászonra, bá-
dogra és fára. Pontos kiszolgálás

„TURUL“

Női kalapgyártás,
festés, vasalás és
alakítás 3 napalatt

PIAC-UTCA 32. SZÁM

Könyvtárakat

és egyes műveket is
legmagasabb áron
vásárol

Aczél Henrik

modern antiquáriuma
Első Takarékpalota.

Kivánatra hához me-
gyek megtekinteni.

Miután most érkezett áruinkat már olcsóbb
árban szereztük be, igen előnyös árak mellett
allhatunk a n. é. közönség rendelkezésére, u. m.:

Porcellán tányérok, eszék, ét-
kező- és kávékészle-
tekben.
Üvegáru boros-, vizespoharak,
kanesók, butellákban.
Konyhafelszerelés és petroleum-
lámpákban.
Díszműárukban. Táblaüvegekben.

Debreceni Üvegkereskedelmi r.-t.
Tisza-palota, Rózsa-utca 2.

Magyar általános hitelbank debreczeni fiókja („Arany Bika“-szálló épületében.)

Fiókok és affliált intéze-
tek a nagyobb városokban.

Foglalkozik: a bank-
üzlet minden ágá-
val, elfogad beté-
teket. :: Folyószámlai
hitelek, finanszírozások,
értékpapírüzlet. Vásárol
és elad mindennemű
külföldi pénzeket.

Az intézet saját tőkéje **900 millió
korona.** - - - - Alapított 1867.

Szekereket, szénagyűjtőket, ten-
geri kapálókat és egyéb

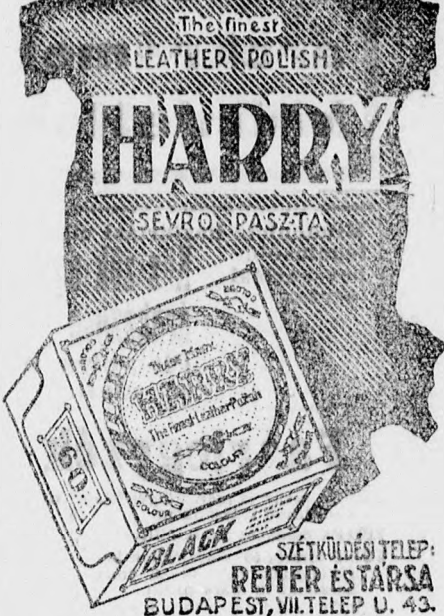
gazdasági eszközöket

szállít, vas- és rézöntést vállal,
ócska gépöntvényt vásárol a

Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár

részvénytársaság Varga-
kert Déli-sor 19. szám.

VILÁG-
SZABADALOM TRADE-
MARK

SIPKOVITS BÉLA

üvegipari vállalata, üveg-
csiszoló és tükörgyártási telep
Debrecen, Szív-u. 15. Telefon

GYÁRTMÁNYAI: Hálószoba tolett tü-
krök, ebédli tükrök, ovál tükrök, csiszolt
üveglapok, díszített kredenciüvegek, ajtó
védüveglapok, autóüvegek csiszolása,
kocsilámpás üvegek csiszolása, kirakat-
állvány üveglapok gyöngydszítással stb.
Vastag tükrök és kirakatüvegeket magas
árban veszek.

„ELEKTRA“

elektrotechnikai vállalat.
Cégtulajdonos: Gold Sándor
Debrecen, Hatvan-u. 2. I. em.

Mindennemű villamos szerelések
és javítások azonnal legelőnyö-
sebben eszközöltenek. Külön-
böző izzólámpák raktáron.

Tüzifa hasáb és dorong öl számra,
vágott fa mázsa számra bár-
milyen mennyiségben, va-
gononként is, méz darabos és ol-
tott, kátránylemez, cement, cserép,
besze-
rezhető **BARTHA fetelepén,**
Ispotály-ut3.b. Telefon 785.

MAYER MANÓ

rövidáru és
papír nagy-
raktára ::
DEBRECEN, Simonffy-u. 1. sz.

SZAPPAN ÁRJEGYZÉK:

Már 20 százalékkal olcsóbb!

»Schützer« kézi szappan drb. 10 K

»boeusz« » 12 »

1/4 kg. » mosó » » 20 »

1/2 » I. » » 45 »

1/4 » Hütter » » 22 »

Brázay márvány » » 15 »

» sóborszesz » » 22 »

» tojasolaj » » 20 »

Kolozsvári furdó » » 25 »

1 kg. Schützer borotva
szappan 10 drb. 150 »

Nagyobb vételnél árendedmény!

Kereskedelmi és gazdasági részvénytársaság

Debreczen, Piac-u. 89.

Az angol-magyar bank részvény-
társaság Budapest alapítása. ::

Foglalkozik gazdasági
magvak, termények
vásárlása és eladásá-
val. Gyarmatáru és fü-
szeráruk nagybani be-
hozatala és eladásá-
val. :: Sertés- és állatkereskedelemmel.

Telefon-
szám 10.

**A híres FÁY-
arckrémet
kitüntették**

aranyéremmel és oklevéllel a bécsi, párisi és londoni kiállításokon. Legjobb szer a szépség ápolására. Hatása bámulatos és csodá-zerű. ....
Egy tégely ára hozzávaló 1 drb Fáy-szappannal 57 korona adóval együtt. Kapható a feltaláló és készítő **Grósz Nagy Ferenc** „Arany egyszerű” gyógyszer-tárában Debreczen, (színház mellett).

WEISZ HENRIK

elektrotechnikai, erőátviteli, szerelési és javítási vállalata

DEBRECZEN, Petőfi-tér 7. szám alatt.
(Iparkamara épület.) :: TELEFON : 12-98. SZÁM.

Mindenféle háztartási cikkek legolcsóbb bevásárlási ferrása

**Közszükségleti
áruházban**
Piac-utca 9.
sz. alatt.

Faárjegyzék

TÜZIFA (akác és száraztölgy) felaprítva, hazaszállítva mázsánként . . . K 180-
TÜZIFA ölenként hazaszállítva . . . 3000-
KŐRIS törzsa 50 százalékos ke-
réktartalpnak való 40-60 emts
hasábokban mázsánként . . . 200-
SZŐLŐKARÓ hasított akác 100 da-
rabonként . . . 700-
DORONGFA ölenként hazaszállítva . . . 2500-
ARÁCSZERSZÁMFA és 16lgy hosz-
szufa (2-6 mtr.-ig) mázsánként . . . 180-
Debreczen, 1921 márc. 24-én

„TURUL”

Fakitermelő és Értékesítő Vállalat
Debreczen, Szent Anna-utca 23.
Telep: Ujvárosi-utca 5c. Telefon 178.

Egyenáramu dynamók

összes tartozékokkal,
65, 110, 150, 220, 440 voltra, 1-30 kw
teljesítményre azonnal szállíthatók
FEHÉR MIKLÓS
gépgyár r-t. elektromos osz-
tály, Budapest, Váci-ut 80. sz.

**Bélyegzőgyár
és vésőintézet**
PAULO I.
Telefon: 13-65.

MÉSZ

portland cement,
tetőcserép, vala-
mint öles és ap-
ritott tűzifa állan-
dóan kapható ::

Gabányi Sándor utóda
Csapó-u.28. Telefon 4-49

Telefon 470. **Risz
Borsó
Szilva
Lekvár**

legolcsóbban beszerezhetők:
Adorján Jenő és Tsa
tűszer- és gyarmatáru nagy-
kereskedőnél
Piac-u. 83.

Telefon 470. az udvarban

**Közfeltűnést kelt a Czipó Nagyáru-
ház kizárólag ::::
kézimunka cipők olcsó árai!**

Óriási választék férfi-, női és gyermek-cipőkben. Legjobb minőség.
Olcsó árak. Kérem **Glück Sándor** cipőgyáruháza Piac-
a címre ügynöki.

**Kiskereskedők
Árubeszerezési**

Részvénytársasága
Debreczen :: Nyiregyháza

Debreczen, Nyiregyháza és ezek vi-
déke kiskereskedőinek alapítása.
Célja, hogy a kiskereskedők árue-
llátása megkönnyíthessék és a lehető
legolcsóbban történjék. Rövid pár
hónapi fennállása alatt cirka 30
millió értékű árut osztott szét ke-
reskedő tagjainak, miáltal kihatás-
sal volt a piaci árakra is, mert a
tömegesen piacra tett áru az árak
akkori olcsóbbodását nagyrészen
előidézték. Ujabbán itáláruosztály-
lyal bővült ki s így tagjainak mód-
jukban fog állani ebbeli szükség-
letüket is a cégnél beszerezni. A
kiskereskedők jól felfogott érdeke
kivánatosá teszi, hogy mielőtt ta-
vaszi szükségletüket festék, anyag-
áru, lakkok, firnisz, gépolaj, vala-
mint petroleum, rizs, kávé, cukor,
eukorka és egyéb fel nem sorolt
cikkekben beszereznek, az árak iránt
a részvénytársaságnál érdeklődje-
nek, ahol is minden üzletkörükbe
tartozó árut a legjobb minőségben,
a legszolidabb árban szerezhetik be

GÓTSCH SÁNDOR

bank- és ingatlanforgalmi irodája
Debreczen, Piac-utca 38. sz.

I. emelet, Főposta mellett. Telefon 7-95. Interurbán.
Dollár és más idegen pénzek vétele és eladása,
értékpapírok vétele és eladása, ingatlanok eladá-
sának és vételének közvetítése a leg-
előnyösebben. Földbérletek közvetítése.

„FRICZI”

kalapszalokban a
legszebb kalapok
nagy választékban

állandóan kaphatók Városházával szemben

**Szt.
Pál-Gyógyintézet**

Debreczen, ref. Egyházpalota.
Rendelés egész nap.
Tüdőbetegek, asthmások,
idegbetegek, rheumások,
bőrbajosok, nemibetegsége-
k s minden más chroni-
kus bajok gyógykeze-
lésére, az összes termé-
szetes gyógytényezőkkel
felszerelt intézet.

Saját termésű
fajborokat

nagyban és kicsinyben a leg-
olcsóbb napi árban árusítanak

Friedländer Testvérek
bornagykereskedők
Széchenyi-u. 29. Telefon 10-34.

Nagykereskedők figyelmébe!
Szivarkapapírok és hüve-
lyek állandó nagy raktára
FREYBERGER ADOLF és TÁRSA
wieni cég magyarországi sziv-
varkapapír és hüvely raktárá-
ban BUDAPEST, VI. Grót
Zichy Jenő-u. 15. Főcikk: CLUB EXTRABIS és RIZ
ABADIE. Csak nagybani eladás.

Modern, villanyerőre berendezett
kocsigyáramban

a legkényesebb izléseket is módom-
ban van kielégíteni. Uj kocsik-
ból állandó raktár. Megrende-
léseket elfogadok. Ócskákat bece-
rélek és veszek. Javításokat elvállalok.

NEULÄNDER kocsigyára
Debreczen, Erzsébet-u. 28.

Lebovits Sándor

készruha
raktára:
Csapó-u. 9.

Alkalmi ruhát 24 óra alatt készít

Legszebb képek !!
Varga fényképészeti műtermében
készülnek, Piac-u. 43.

**Legdivatosabb
keztük minden
idényre**

Schön Sándor

keztük-, kötszer- és orvosi műszer-
tárában, Piac-u. 14., Csapó-u. sarok

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— | Negyed évre K 110.—
Fél évre . 220.— | Egy hétre . 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.

TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 10
Szerkesztőség — — — 10-29

Husvéti kiengesztelődés.

Irta: **Dr. Baltazár Dezső**, püspök.

A husvéti csodálatos történet diadalmos hőse Jézus: aki emberi testtel, de isteni tulajdonságokkal jelent meg a bűnös föld színterén. Az irás úgy mondja, hogy *»benne az Istenség teljessége jelent meg testi képen»* vagy hogy az *»ige testté lett és láttuk a dicsőségét.»* Ez a dicsőség végig kíséri Jézust földi útja egész vonalán. Tanításainak bölcsességében, szeretetének jócselekedeteiben, csodatételeinek varázsában, halottakat támasztó hatalmában épen úgy, mint türesének, szelidségében, szenvedéseinek méltóságában, halálának váltságszerző erejében ott fénylik mindenütt a dicsőség. De legragyogóbban, térdre roskasztó erejének legnagyobb fenségében mégis csak a husvéti győzelem tükrözteti ezt a dicsőséget.

Két ellenség feletti diadalt jelent a nyitott sir. Egyik a Jézus elleni tusakodó gonoszok tábora: a kételkedőké, hitetlenké, irigyké, gyűlölködőké, erőszakosoké, a másik ellenség a halál. Az utóbbi *»elnyelelt a diadalomig»* a husvéti feltámadás jelentőségének mélységeiben. Az előbbieket aligha ismerték be vereségüket. Befogták a szemeiket és füleiket, hogy ne lássák és ne hallják az angyalokat, amint zengik: *»nincs itt az Ur, hanem feltámadott. Mit keressetek a holtak között az élők.»*

Nem így gondolták ők a vereségüket. Nem így képzelték el Jézus győzelmes megjelenését a méltatlanul szenvedett halál után. És mert nem úgy esett a történet, amint az ő lelkük gonoszúsága ezt elgondolni és megérteni tudta, kétségbevonták, hogy azonos lenne a feltámadott Jézus azzal, aki megfeszítettet?

A világ győztese bosszúval szoktak visszatérni. A legyőzötteknek jaj: így jegyezte ezt fel a történelem a sötét példák egész sorozatának nyomán. A győztes a szemet szemért, fogat fogért, sebet sebért, kéket kékért-féle törvény szerint intézi el győzelme következményeit; sőt a visszafizetés egyenlő mértékén kedvtelve tul is teszi magát. Megtiporja, végighasgatja a legyőzöttek görnyedő hátát; vérrel hűti le a

bosszút, amit az ellenség méltatlansága benne feltűzött.

Igy gondoltak az ellenségek Jézus győzedelmes visszatérte felől. Azt hitték, hogy az a tizenkét sereg angyal, ami felől szenvedései között kijelentette, hogy minden percben rendelkezésére áll, azt hitték, hogy majd ez a tulvilági hatalom eljön és lángpallossal végigveri a legyőzött világot.

Jézus látatlanul lép ki a sirból; csendesen jelenik meg a viszontlátott föld színterén, szeliden szól tanítványainak; békességet hirdet, bűnök bocsánatáról, igéje ajándékairól beszél még a pogányok javára is. Ellenségeit nem szidja, nem bántja, nem üldözi; sőt még nem is keresi; nem is tudakozódik utánuk. Ugy veszi őket, mintha nem is volnának.

Nagy, szent, tökéletes engesztelődéssel jelenik meg a győztes Jézus a legyőzöttek között. Ennek pedig emberi értelem szerint az a magyarázata, hogy Jézus nem magát tartja győztesnek; hanem az igazságot, amit hirdetett, képviselt. Amint nem magáért jelent meg a földön, nem magáért élt, küzdött, szenvedett s halt meg; úgy nem is magáért győzött, nem magáért tette fel homlokára a halál feletti diadal koronáját; hanem Isten akaratáért, törvényéért, igazságáért; mely is a szeretet.

Ha az emberek nem magokat, nem egyéni érdekeiket és céljaikat, nem önző hasznuk számításait, nem hiúságukat vinnék bele a közélet küzdelmeibe; hanem az isten által kijelentett s Jézusban megtestesült szeretet nagy igazságának eszközei, szolgálói képen fejtenék ki testi-lelki erejük minden munkáját, küzdelmeit; akkor ők is szeliden, engesztelődve, békét, bocsánatot hirdetve, valósítva; egyedül az igazság győzedelmében gyönyörködve, abban felemelkedve, megszentesülve hordanák diadaluknak zászlóját; megalázva magukat Isten előtt; akié egyedül a dicsőség!

Mig a husvéti engesztelődés lelke át nem hatja a világot, addig nem Jézus törvénye szerinti a győzelem.

Ismétlődik a történelem

Deák Ferenc és
Apponyi Albert

Deák Ferenc, amikor kibékítette a nemzetet a királlyal és létrehozta a kiegyezést Magyarország és Ausztria között, e korszakos nagy alkotásért nem fogadott el semmit, sem miniszteri tárcát, sem rendjelt, még csak egy új előnevet sem kért régi nemességéhez, pedig milyen jól hangzott volna pl.: *Schönbrunn Deák Ferenc*? De egyet mégis elfogadott; elfogadta Erzsébet királynének ebédre szóló meghívását. Deák politikai ellenfelei ezt az ebédet sem hagyták szó nélkül. A szélsőséges hírlapok, a szélbali hazafiak, ha nem nyíltan, hát burkoltan célozgatnak ilyenformán: Deák nemcsak a nemzet jogait adta fel, nemcsak a közönség jármába vetette az országot, hanem ime udvaroncá, aulikusá is lett. — Deák Ferenc nem azért volt a haza bölcse, hogy az ilyen méltatlan támadásokat stoikus nyugalommal ne tűrje. Hátha még sejtette volna, hogy ez az ebéd is hozzá fog járulni a magyar történelemnek egyik legfényesebb, legmeghatóbb jelenetéhez. Ahhoz, amikor a legjobb magyar királyné megjelent a legönzettelebb magyar államférfi ravatalánál, hogy arra könnyet ejtessen és babérkoszorút tegyen.

Gróf Apponyi Albert, mikor a világháború szerencsétlen végével reánk szakadt a világhatalmasainak gyűlölete, szembe szállott e pusztító indulattal és a párisi béketanácskozásokon ha nem tudta megmenteni az ország épségét, megmentette a nemzet becsületét. Még több tudást, fényesebb ékesszólást, nagyobb bölcsességet fordított arra, hogy a belső békét is megteremtse nemzete meghasonlott rétegei között. Ezekért a Deák Ferencnél alig kisebb szolgálatokért nem kért, nem is fogadott el senkitől sem elismerést, sem jutalmat. Nem kért, hanem inkább adott: adott egy baráti meleg kézszorítást a hazájába visszatérő *Vázsonyi Vimosnak*, ennek a méltatlanul meghurcolt magyar államférfiúnak: adta a felekezeti béke kedvéért. A szélsőséges hírlapok, a szélső jobboldali politikusok, a szeretet vallása nevében gyűlöletet hirdető honatyák olyan bünt látak ebben a kézszorításban, hogy e miatt elfeledték Apponyinak megannyi érdemét, szegyenel, gyalázzal akarták beborítani a mai magyarságnak leglisztább alakját, legfényesebb jellemét.

Apponyi Albert nem azért igaz hitű keresztény, hogy hazája üdvéért krisztusi türelemmel el ne viselje a rája dobott sarat, a fejére szórt töviseket. Viselje is, mert ha ő nem tudná, tudjuk mi, hogy eza sárarannyá, ezek a tövisek a glória sugaraivá lesznek. Mi hiszszük és valljuk, hogy annak idején (adja Isten, hogy minél később) gróf Apponyi Albert,

a szeplőtlen jellemű államférfi, a békeapostol ravatalához egy még Erzsébet királynénál is félségebb személy, *Hungaria* dicső alakja fog járulni, hogy a gyász könnyét és a hála virágát hintse reá.

Cicero és Vázsonyi

Kr. e. 63-ban Cicero volt Róma konzula; megválasztották e legfőbb tisztségre őt, a *homo novus*, a jogvédő orator, mert a nép szerette, a nobilesek pedig rá voltak utalva. Cicero mint konzul megbecsülhetetlen szolgálatot tett hazájának; fölfedezte s élete sokszoros kockázatásával elfojtotta *Catilinának*, ennek a mindenre elszánt politikai gonosztevőnek az összeesküvését. Cicero olyan népszerűvé vált, mint kevés római államférfi és olyan kitüntetését kapott, mint senki más, elnevezték a *haza atyjának*. Fordult az idő, demagógok kerekedtek felül, Cicero éppen leghazafiasabb tetteért, néhány összeesküvőnek jogos kivégzéséért, bűnösnek mondották ki. Cicero önkéntes számkivetésbe menekült, de az elvadított nép ezel nem elégedett meg, házat felgyújtotta, hozzátartozóit bántalmazta. A számkivetés csak egy évig tartott: a néptribunok visszahívták és ugyanaz a nép, amely életére és vagyonára tört, örömirivalgással fogadta a hazatérőt. Sok szónoki és hazafias dicsőséget szerzett még, de e későbbi érdemei közül leginkább kiemelkedik az, hogy utját egyengette *Octavianusnak*, aki

hivatva volt, hogy majd mint Augustus új államformát és ezzel állandó rendet, nyugalmat teremtsen nemcsak Rómában, hanem az egész birodalomban.

Kr. u. 1917-ben miniszter lesz *Vázsonyi Vilmos*; a király őt, a *homo novissimus*, az egyszerű zsidó fiskalist, nevezi ki az Eszterházi-kormány igazságügyminiszterévé, nemcsak azért, mert rendkívül népszerű volt, hanem mert a főuraknak, Andrássynak és társainak szükségük volt Vázsonyi éles eszére, szónoki tehetségére, nagy jogtudására. Mint miniszter hasznos törvényeket hoz, az igazságszolgáltatást javítja, de legfőbb érdeme az, hogy ő mutatott rá legelőször arra a szörnyű veszélyre, amely *gróf Károlyi Mihálynak* kalandor politikájában rejlik. De ő csak föltárta a veszedelmet, az a szerencse nem adatott meg neki, hogy elfojthassa. Jóslata teljesedett, Károlyi olyan romlásba sodorta az országot, aminő Mohács óta nem érte a magyart. A nagy szerencsétlenségben a magyar nemzet elveszítette tiszta látását, Vázsonyit is a haza megrontói közé sorozta, a népbolondítók oly heves gyűlöletet szítottak ellene, hogy Vázsonyi önkéntes számkivetésbe ment. De most egy évi hontalanság után visszatért nemcsak azért, mert legközelebbi hívei hívták, hanem mert a hatalom részesei is szükségnek tartják itthonlétét, mert itthon bizonyára még sok szolgálatot tehet a hazának.

Mikor építünk . . . ?

Irta: Ritter Ignác okl. építész.

Ezer és ezer munkáskéz, a szellemi — és kézi munkások egész tömege várja ennek a kérdésnek megoldását. 1914 óta az építkezésekkel szoros összefüggésben levő számtalan iparág jóformán teljesen kivan kapcsolva a munkából, és mint a gazda, mikor a hosszú szárazság után aggodó szemmel nézi az eget, hogy hol jelentkezik egy kis esőfelleg, úgy vizsgálódunk mi is a politikai és pénzügyi horizonton, hogy mikor láthatunk már valami jelenséget, amely ezt a kérdést is megmozdítja és újra sorompóba szőlítja a technikusokat és azok nagy segédhadát, hogy felvegyék a termelő munkát. A világháború mindent háttérbe szorított, ami nem közvetlenül annak érdekeit szolgálta. Őt éven át senki nem gondolt az építkezésre. A háborúval összefüggő és hadicélokot szolgáló építőmunkák legnagyobb részét csak a katonai műszaki csapatokat foglalkoztatták, az itthonmaradt anyag és munkaerő hiányában még akkor sem tudtak volna sokat produkálni, ha a nagy világ-katakizma közepette valaki gondolt volna is az építkezésre.

A háború befejezése utáni rendkívüli évek rendkívüli viszonyokat is teremtettek. A szerencsétlenül végződött háború minden szomorú következménye főleg ezt a termelési ágat szorította háttérbe és építőanyagaink nagy tárházának tőlünk való erőszakos elszakítása, valamint valutánk leromlása lehetetlenné tették, hogy az építkezések megindulását ko-

molyan remélhessük. A majdnem átmenet nélkül magasbaszókó árak mellett csak az elsőrendű életszükségletek kielégítése volt fontos és lehetséges, — enni és ruházkodni kellett valahogy — de a közintézmények lehetetlen elhelyezése és a lakáshiány napról napra kinosabb volta nem kerülhetett szőnyegre, mert a tető még nem szakadt be teljesen a fejünk felett és ha néhol be is csurog rajta a víz, ha imitt-amott düledezik is egy-egy fal, ha egész családok azelőtt raktáraknak vagy esetleg istállóknak használt, világosság és levegőnélküli odúkban is vannak összezsufolva, ha fiatal és házasodni készülő emberek egész tömege a butorozott hónapos szobákkal kénytelenek megelégedni a családias otthon megteremtése helyett, ez még mindig nem elég ok arra, hogy az építkezéseket akár az állam, akár a közhatóságok megindítsák. A magántőke természetesen legutoljára jöhet e tekintetben szóba, mert hiszen ez ceruzával a kezében várja, hogy mikor érkezik el az ideje annak, hogy az építkezésbe befektetett tőke gyümölcsöző is legyen.

Nehéz probléma, amely nemcsak náunk, — a veszített háború folytán tönkrement és megnomorított kis országunkban, hanem a *győztes entente-államokban is megoldásra vár*. Mert ott sem áll sokkal jobban ez a kérdés. Még ott is csak a mulhatatlanul szükséges javítási és átalakítási munkák és a feléledő iparral összefüggő, a kon-

junktura folytán, jövedelmezőnek ígérkező gyárépítések és az elodázhatatlan *szükséglakások* építése mozdult meg, akár csak kisebb méretekben nálunk.

Az okok kézenfekvők. Az állam rettenetes eladósodása mellett nem gondolhat arra, hogy akár a művészi, akár a szociális szempontból számbajövő és normális időben évről-évre programmbavett építkezéseket megindítsa és úgy tesz, mint a most kényszerhelyzetben lévő háztulajdonos, csak egy-egy új cseréppel vagy egy új alátámasztással tartja fent a tetőt háza felett és szintén csak a lehetetlenül lerongyolódott közutak és vasutak, vagy egy-egy középület tatarozásával pótolja a máskor sok milliót kitevő új beruházásokat.

De itt van éppen a megoklás . . . a sok millió! *Ma ehhez sok milliárd kellene!* Es erre még a zseniális Hegedüs Lorántunk sem elég okos, hogy honnan teremtsen elő a háborus adósságaink és valutánk rendezésére immár magasnyomású feszültséggel dolgozó adóprás eredményes működése után még olyan fölösleget, amelyből a *közmunkák intenzívebb felvételére* is jusson egy pár milliárd.

Már pedig erre is kellene jutni! Az építkezésekkel összefüggő számtalan iparág és építési anyagokat termelő gyárüzem sok ezer munkása csak egy módon menthető meg a politizálásból, a mindnyájunk által félt vörös-rém mérgező bacillusaitól, — *ha szorgos munkával van elfoglalva, amely teljes napját leköti és amely munka mellett emberi megélhetése biztosítva van*. Az éhség nagyon rossz tanácsadó. Csak a megelégedett és legelembibb életszükségleteit kielégített munkás képes bujtogató indulatoktól mentesen segíteni a romok eltakarításában és megcsonkított országunk újraépítésében. Az államnak és közhatóságoknak tehát elsőrangú érdekük, hogy a mindenkinek kenyeret juttató közmunkák mielőbb meginduljanak, még ha nagy áldozatok árán is, ha az azokba fektetett összegek papíron egyáltalában nem gyümölcsözők is, mert más oldalon, — esetleg a *lelkiek terén*, — annál hasznosabbak lesznek.

E helyütt csak két nagyobb objektumra akarok rámutatni, a melyek építését az állam itt Debrecenben akár holnap megkezdhetné, amelyeknek balaszthatatlanul sürgős volta már szinte köztudatba ment és amelyek már a háború előtt is a megvalósulás előtt állottak. Az egyik

a postapalota,

melynek felépítése igazán égetően sürgős. Nem is beszélék arról, hogy a régi épület a Piac-utca legexponáltabb helyén, a kereskedelmi életnek legfontosabb utvonalaiban van beékelve és nagy jövedelmezőségű üzletek és berakások helyét foglalja el. — hanem mindenki tudja és látja az intézménynek lehetetlen elhelyezését, a rozoga, régi épületbe már nem is emberileg beszuflott tisztviselők munkájának teljes csőd bejártását, mely baj a megmozdulni látszó kereskedelmi életünk fejlődésével napról-napra még rosszabbodik. Ugyanígy kellett beszuflonunk az elvesztett területünkről kiszorult nagyváradipostaigazgatóságot is, úgy hogy ezen a helyen fejlődésről és a követelményeknek megfelelő hivatali munkáról szó sem lehet.

A másik, a már szintén régen Vajudó

Lilium arckrém

egyedül biztos szer seplő, májfolt pattanások elhárítására kapha
készítónél
LUX gyógyszerésznél Kossuth gyógyszerár
Piac-utca 30. szám. 22

üzletvezetőségi palota, amely középület eltekintve attól, hogy mint egy nagy, új építkezés a munkások és az iparosok százaft foglalkoztatná, — különösen kívánatos volna abból a szempontból is, hogy a város szívéből a külsőbb perifériákra kitelepítve mintegy 20—25 jó lakást szabadítana fel a legjobb és legszebb helyen.

Es épen a

lakások kérdése

az, amelynek megoldása elől az állam sem térhet ki tovább. Itt már a tizenkettedik órán is tud vagyunk és aneképpen kívül egyebet nem produkáltunk, dacára annak, hogy mindenki előtt a meguntáig ismeretes már az a mondás, hogy lakásokat sem tanácskozással, sem rendeletekkel, még lakáshivattal sem lehet teremteni, hanem kizárólagosan csak új építkezésekkel.

De ha az állam közintézményei számára sem képes építeni, még kevésbé várhatjuk, hogy a lakásinség megszüntetésére nagyobb áldozatokat hozzon. Az a pár szükséglet, amit szerte az országban a városok utján megépített, még a vagonlakók elhelyezésére is alig elegendő. Csak a magántőke volna hivatott arra, hogy a lakásépítkezést megindítsa.

	1914.	1921.
1000 drb. téglá	30 — K	1800 — K
1 köbméter homok	2 — "	140 — "
1 mmáza mész	3 — "	250 — "
1 mmáza cement	3.50 — "	300 — "
1 köbméter épületfa	36 — "	4500 — "
1 négyzetméter parkettanyag	4 — "	350 — "
1 egyszárnyu ajtó vasalva és mázolvá	45 — "	6000 — "
1 jobb lakószoba kifestése	50 — "	2000 — "
Szakmunkás órabére átlag	0.70 — "	11 — "
Kézinaszamos	0.30 — "	7.50 — "

Tájékozásul csak ennyit, amely mellett rá kell mutatnom, hogy tulajdonképpen az anyagárak emelkedése magasan fölülte áll a munkabérek emelkedésének, amiből látszik, hogy nyersanyagjainkban a háboru nagyobb pusztítást végzett, mint az emberanyagban. Vagy visszavezethetném ezt talán arra is, hogy kegyetlenül megcsontított országunk termelése az építési anyagjaink előállításához szükséges szén, továbbá a fa- és vasanyag tekintetében szükségleteinknek csak alig egy kis százalékát képes fedezni, ami aztán végeredményben ugyanazt jelenti: az anyagihiány okozta horribilis drágulást.

Ha már most ezekből a bajokból a kivezető utat keresem és annak a lehetőségéről gondolkodom, hogy hogyan lehetne ilyen körülmények között a magántőkét arra indítani, hogy az építkezéshez mégis hozzáfogjon, akkor ezt szintén csak az állam segítségével tartom lehetségesnek.

Csak egy

egyszakaszos törvény

megalkotása szükséges: »Minden 1921. év végéig megkezdett családi vagy bérlakásos ház építésébe igazoltan befektetett tőke mentes marad a vagyondézsma alól és minden ilyen új ház lakásainak kiadása és bérének meghatározása egyedül az építelő házi tulajdonos joga.

A látszólagos veszedelmek, amik ezen törvény hatása alatt előállanak, igazán csak látszólagosak, mert amit az állam a vagyondézsmaival való egyenes megadóztatás hiányában ezen tőkénél elveszítene, busásan visszakapná azon közvetett adózásokban, amiket a feléledő iparunk folytán újra munkábaállók és újra

Amde, amint fentebb már mondtam, ez papiroson számolja és várja, hogy mikor lesz a befektetése jövedelmező is. Ma még lehetlenné teszi az építkezést az építési anyagok túl magas ára, ami egy magánház építésénél rendkívüli házbért és a bérháznál a tőke kamatozásának teljes hiányát jelenti.

Nem építhet a magántőke, mert ma még 1 köbméter beépítés a békebeli 18—24 koronás árhoz képest 900—1200 koronába kerül. Azt hiszem, nem kell ezt közelebbről magyaráznom és csak a könnyebb érzelhetőség céljából számítom ki, hogy egy normális 3 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás 600 köbméter beépítést jelent, ami békeben legfeljebb 15,000 koronába került, míg ma ugyanennek költsége legalább 540 ezer korona. Tehát míg a békeben ezen lakásnak 1000 koronás évi bére mellett az építendő is megtalálta a számítását, addig ma hasonló kulccsal számítva ugyanezért 27,000 korona bért kellene kérnem, amely bért azonban még a már fogyófélben levő hadimilliomosok is csak elvétve fizetnének meg.

Hogy mi teszi olyan drágává az építést, azt csak egy pár számmal akarom megvilágítani, szembeállítva az anyagok és munkabérek régi és mai árait:

	1914.	1921.
1000 drb. téglá	30 — K	1800 — K
1 köbméter homok	2 — "	140 — "
1 mmáza mész	3 — "	250 — "
1 mmáza cement	3.50 — "	300 — "
1 köbméter épületfa	36 — "	4500 — "
1 négyzetméter parkettanyag	4 — "	350 — "
1 egyszárnyu ajtó vasalva és mázolvá	45 — "	6000 — "
1 jobb lakószoba kifestése	50 — "	2000 — "
Szakmunkás órabére átlag	0.70 — "	11 — "
Kézinaszamos	0.30 — "	7.50 — "

aktív adóalanyok kereseti adó formájában fizetnének meg. Am próbálja kiszámítani egy pénzügyi kapacitás, hogy vajjon igaz-e ez az állításom, én az adók tekervényes labirintusában nem vagyok olyan járatos, de azt hiszem és úgy érzem, hogy ebben a számításomban nem tévedtem.

A másik látszólagos baj az az antiszociális eredmény, hogy a korlátozás nélküli lakbérek túlmagasra szöknek fel. De ezzel szemben ne felejtjük el, hogy itt nem a régi házak lakbéréiről van szó, amelyeknél különösen — és talán egyedül a munkások és köztisztviselőkre vonatkozó korlátozásokat továbbra is feltétlenül fenn kell tartani, hanem új házakról és lakásokról, amelyeknek magasabb és az építkezési költségekkel arányban álló lakbéréit végre is azok fizetnék meg, akiknek meg van hozzá a megfelelő anyagi erejük és amely magas árakat az építkezések megindításával járó erősebb kínálat nem is nagyon sok idő múlva amugy is mérsékelni és szabályozni.

Ezen radikális segítő eszközön kívül feltétlenül szükséges volna építési szabályrendeleteknek gyökeres átdolgozása. Ezek a béke aranykorszakában megalkotott szabályrendeletek ma már idejüket multák és a külföldön legnagyobb részben hatályon kívül is helyezték. A beépítésre vonatkozó megszorítások, a helyiségek túl pazar méretezése, a falaknak, és egyéb szerkezeteknek túlzott óvatossággal és fölöslegesen bővítéses biztonsággal való számítása akkor indokolt lehetett, amikor potom pénzért kaptuk az anyagokat, ma már azonban ezekben a dolgokban is el kell mennünk a legszűkösebb határo-

kig, ha egyáltalában lehetővé akarjuk tenni, hogy valakinek eszébe jusson az építés. A hatósági intézkedések ezirányban legyenek a legliberálisabbak és alkalmazkodjanak szűkös viszonyainkhoz és le nem tagadható szegénységünkhöz.

No és végül még egyet. Ha minden vonalon redukálni tudtuk a szükségleteinket, ha nem szegyeljük kifordított ruháinkat és ha megtanultunk az addig hőseség táplálkozásunkban is korlátot tartani, — szállítsuk le igényeinket a lakások nagysága és kivitele tekintetében is. Nem kell okvetlenül nagy termeket építenünk, amelyeknek a berendezése ma amugy is lehetetlenül

költséges; nem feltétlenül szükséges a lakószobáinkat parkettel, a mellékhelyiségeket díszes mozaik lapokkal burkolni; a fürdőszobák és egyéb mellékhelyiségek fali csempéje és egyéb drága berendezései sem mulhatatlan feltételei egy lakás lakhatóságának, — elégedjünk meg mindenben a kisebb, de még a higiénia követelményeinek megfelelő méretekkel és egyszerűbb olcsóbb anyagokkal, akkor le tudjuk redukálni a költségeket annyira, hogy még szűkös viszonyaink között is lehetővé válik az építkezés, különösen, ha még ezeken felül itt is eljön a rég óhajtott és várvavárt olcsósági hullám.

A görögök előnyomultak Kisáziában

A görögök is, a törökök is győzelmet jelentenek

Athén, márc. 26. Ma adta ki a hadsereg főparancsnokság az első harctéri jelentést, amely így szól:

Usak szakaszán a görög csapatok elfoglalták az Anatóvia-Rannas vonalat 30 kilométerre keletnek Usaktól. Russa szakaszán csapataink átkeltek a Golle folyón és előnyomultak kelet felé 20 kilométernyire. Repülőink felderítő utjukon megállapították, hogy a török csapatok menekülnek.

Athén, márc. 26. György herceget Athénba várják, hogy átvegye a hajóhad főparancsnokságát. Populos tábornok hadseregparancsot adott ki, amelyben figyelmezteti a görög csapatokat és lelkükre köti, hogy legyenek nagylelkűek és bánjanak kiméletesen a lakossággal faj- és valláskülönbség nélkül.

Az egész sajtó lelkesen ír az offenzíváról, amely ha sikerül, Görögország joggal fogja követelhetni a sèvreszi szerződés pontos végrehajtását és ha a görög fegyverek diadalról diadalra haladnak, akkor sem Franciaország,

sem Olaszország nem fog gáncosot vetni a felszabadító hadjáratnak. A görög harctéri jelentések 60,000-re becsülik a török haderő számát.

Róma, március 26. A görögök kisázsiai offenzívájáról azt írja az Idea Nazione: A szövetségesek nem nézhetik egykedvűen Görögország annexió örületét, különösen azután, mikor Londonban arról tárgyaltak, hogy mint lehessen a Keleten békét teremteni. Konstantin király az angol politika kétszínűségének köszönhető, hogy szabad kezet kapott az offenzívára.

Bécs, március 26. Londonból jelentik: A görögök offenzívája csütörtökön reggel kezdődött Kisáziában az usaki kerületben. A görög csapatok Izlankioszk felé vetették vissza a törököket. Konstantinápolyi jelentések szerint a visszavonult török csapatok erősitéseket kaptak és megtámadták a görögöket, a tük véresen megverték. A törökök 300 foglyot ejtettek és 20 ágyut zsákmányoltak.

A kisgazdapárt bizalmatlanságot készül szavazni Tomcsányi igazságügyminiszter ellen

Huberth főispánt szabadságolták

Budapest, márc. 26. A politika busvétja a békesség hangulatában készül lefolyni. A politikusok elutaztak, nem sokat nyilatkoznak s így maga az ünnep produkál eseményeket. Annál mozgalmasabbnak ígérkezik az ünnep után kezdődő kámpány, amelyben döntésre kerülnek a függőben maradt kérdések.

Egyáltalában nincs megegyezés a belügyi tárcára. Széchenyi Viktor gróf nem kell a kisgazdáknak, akik ünnep után elhatározó lépésre készülnek ebben az ügyben. A belügyi tárca betöltésével kapcsolatban a legkomolyabb probléma a közigazgatási reform kérdése, amelyet ugyancsak a kisgazdák épen úgy, mint legutóbb a gabonabeszolgáltatás kérdését, amelyben álláspontjuk fölényesen győzött, kabinetkérdéssé fognak tenni.

A kisgazdák, akiknek legutóbbi

szigorú fellépése deferálásra készítette Teleky Pál grófit és megbuktatta Vass József élelmezési politikáját, komolyan szándékoznak fellépni Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter ellen, a kit már nem is tekintenek pártjuk exponensének és az igazságügyi tárcát kisgazdább kézben akarják látni. A Tomcsányi ellen folyton fokozódó elégedetlenséget főként a debreceni eseményekkel magyarázzák. Beavatott helyről közlik, hogy már a Ház első ülésének egyikén támadni fogják Tomcsányit és a kisgazdapártban magában felvetik a párt bizalmának kérdését.

Tegnap már mosolyogtak a kisgazdapártban Tomcsányinak azon a kapkodó intézkedésén, hogy a kisgazdák fellépésének hatása alatt Huberth Ottó debreceni főispánt szabadságolta.

Báli és alkalmi ruhákat fest és tisztít Konecz Debrecen
minta után hűen fest és tisztít Konecz
 Arany János utca 10.
 Iroda az udvarban.